

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

PROSINEC 2011

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

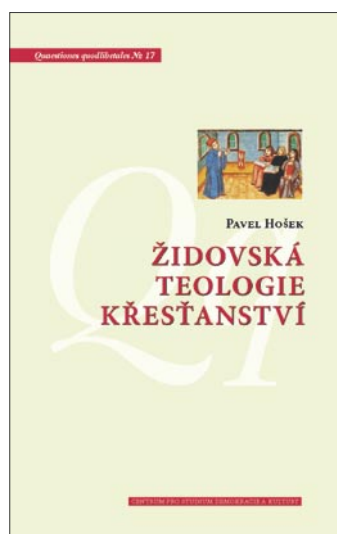
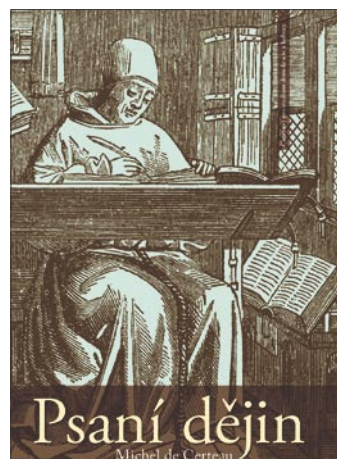
BRNO, PROSINEC 2011

MICHEL DE CERTEAU

Psaní dějin

Ve své dnes již klasické práci *Psaní dějin* se Michel de Certeau zabývá vztahem mezi dějinami a psaním. Upozorňuje, že již pojem *historiografie*, tedy česky *dějepis*, je vnitřně protikladný, protože spojuje skutečnost a její vylíčení. Západní historiografie se již více než čtyři sta let vyznačuje ostrým předělem mezi minulostí a současností. Minulost se stala tématem, které se vymezí, uspořádá a protřídí z pohledu dneška, takže dějepisec vlastně píše dějiny v obou smyslech slova. Michel de Certeau ve svém originálním textu odmítajícím chronologický postup charakterizuje, jaké kroky k tomu vedou – vytvoření předmětu popisu, domněle lineární časové uspořádání, umělé dělení na jednotlivé epochy a zrežirování příběhu. Z francouzského originálu *L'écriture de l'histoire* přeložila Pavla Doležalová

Vázané, 348 str., 398 Kč

PAVEL HOŠEK

Židovská teologie křesťanství

Studie Židovská teologie křesťanství je věnována pozoruhodné a v českém prostředí takřka neznámé rozpravě mezi židovskými učenci posledních desetiletí. V této rozpravě dochází k významnému posunu v hodnocení vzniku, povahy a dějinného poslání křesťanské víry a křesťanské církve, a také ve způsobu, jak tito židovští učenci interpretují ústřední výpovědi křesťanské tradice. Usilují o autenticky židovské porozumění křesťanství, které zůstává pevně zakotvené v souřadnicích rabínské myšlenky a které se chce zároveň co nejvíce přiblížit tomu, jak křesťané rozumějí sami sobě a své víře. Ve svém úsilí o rozvíjení židovské teologie křesťanství vycházejí tito učenci z přesvědčení, že po staletích nedorozumění, nepřátelství a pronásledování přichází doba, kdy si Židé a křesťané mohou konečně navzájem naslouchat a porozumět.

Brož., 167 str., 198 Kč

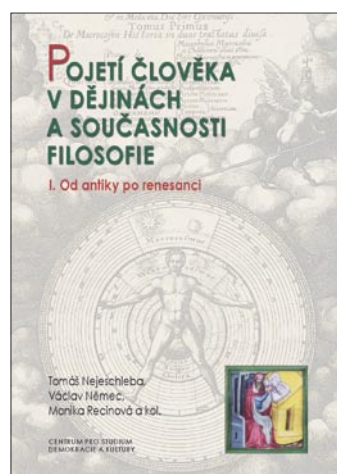
T. NEJESCHLEBA – V. NĚMEC – M. RECINOVÁ A KOL.

Pojetí člověka v dějinách a současnosti filosofie

I. Od antiky po renesanci

Mezi úkoly Centra pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty patří mimo jiné přispívat k hlubšímu pochopení pojmů, které se jeví v evropském myšlení jako klíčové a které sehrály významnou roli při vytváření základů evropské civilizace a při jejím rozvíjení. K těmto základním pojmům bezesporu patří také „člověk“. Kolektivní publikace *Pojetí člověka v dějinách a současnosti filosofie I. Od antiky po renesanci* nemá ambice být vyčerpávajícím popisem a analýzou vývoje antropologických názorů ve starších dějinách filosofie. Jejím cílem je spíše přiblížit čtenáři některé způsoby tázání po člověku v daných epochách, poukázat na některé obecné rysy i dílčí problémy s ním spojené. Kniha je předávána čtenáři s nadějí, že se tento její cíl naplnit podaří a že se tím alespoň částečně zaplní mezera ve filosofické produkci v českém prostředí, kde důkladné pojednání o vývoji filosofické antropologie v dějinách evropského myšlení doposud chybí.

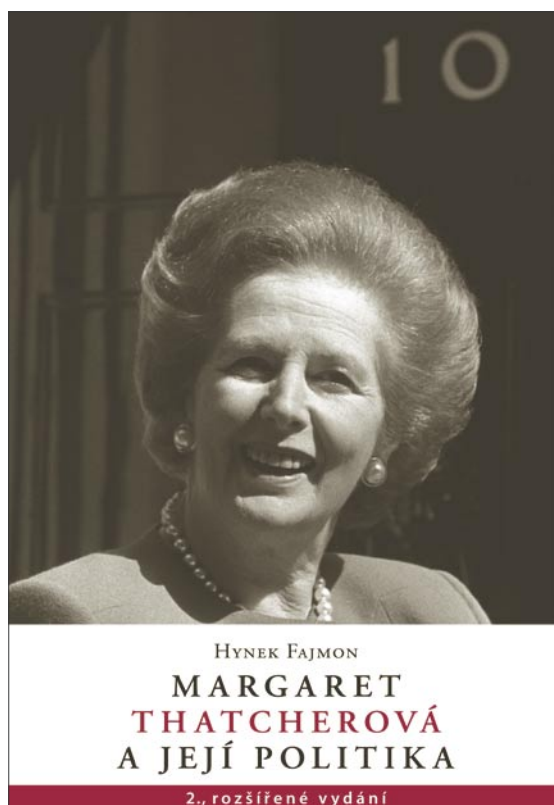
Brož., 160 str., 198 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

HYNEK FAJMON

Margaret Thatcherová a její politika

2., rozšířené vydání

Margaret Thatcherová je fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona Margaret Thatcherová a její politika vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. V úspěšné „politické biografii“ se autorovi (jenž původně vystudoval historii) podařilo skvěle skloubit důkladnou práci historika s rozhledem a zkušenostmi aktivního politika hájícího pravicové hodnoty. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti Margaret Thatcherové po roce 1990, kdy odešla z aktivní politiky. Podstatně jsou rozšířeny i závěrečná chronologická příloha a slovníček nejvýznamnějších představitelů „thatcherismu“. K českému čtenáři se tak dostává první kompletní biografie političky, jejíž odkaz je stále živý a inspirativní.

Vázané, 392 str. + 16 str. fotopřílohy, 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

STALO SE...

Dluhová krize eurozóny, záchrana eura a slovo půjčka se hojně opakují v médiích i na všech jednáních zástupců evropských zemí. Prosinec 2011 v tomto ohledu nebyl výjimkou, jednání se přesouvají do roku 2012 (více v příspěvku **Snaha o záchranu eura pokračuje**).

Rada ve dnech 1.–2. 12. 2011 jednala o prodloužení rozvolnění pravidel čerpání prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. Shody ale navzdory 4 návrhům kompromisu ze strany polského předsednictví nedosáhla (více v příspěvku **Rada se neshodla na dalším rozvolnění pravidel Evropského globalizačního fondu**).

Komise 1. 12. 2011 uveřejnila balík opatření, která mají napomoci (1) zvýšit kapacitu letišť v EU, (2) snížit počet zpoždění a (3) zvýšit kvalitu služeb poskytovaných cestujícím a leteckým společnostem (více v příspěvku **Komise: Letiště budou „lepší“**).

Zástupci Rady a EP se 1. 12. 2011 dohodli na základních parametrech jednotného evropského patentu, některé otázky ale zůstávají otevřené i po jednání Rady 5. 12. 2011 (více v příspěvku **K jednotnému evropskému patentu už údajně zbývá jen krůček**).

Rada 5. 12. 2011 odsouhlasila propojení národních obchodních rejstříků a vyřešila i otázku financování (více v příspěvku **Rada souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU**).

Komise 6. 12. 2011 uveřejnila sdělení o budoucnosti DPH (více v příspěvku **Jaká bude DPH? Komise odkryla karty**).

Komise 7. 12. 2011 předložila návrh nařízení, které má do práva EU zavést pojem „evropský fond pro sociální podnikání“ (více v příspěvku **Komise zavádí „evropské fondy pro sociální podnikání“**).

Komise 7. 12. 2011 uveřejnila strategii, jež by měla napomoci malým a středním podnikům k snazšímu přístupu k finančním prostředkům (více v příspěvku **Komise představila strategii k zajištění prostředků pro malé a střední podnikání**).

Evropská rada ve svých závěrech stanovila směry pro další vývoj energetické politiky EU s důrazem na co nejrychlejší dobudování vnitřního trhu s energií a na rozvoj infrastruktury, který má zabránit izolaci některých regionů EU především od plynárenských a elektroenergetických sítí. K dalším prioritám má patřit zvyšování energetické účinnosti, soudržnost v rámci energetické dimenze vnějších vztahů EU a posilování jaderné bezpečnosti (více v příspěvku **Summit stanovil směry pro další vývoj energetické politiky EU**).

Rada 12. 12. 2011 stvrdila svou pozici z června 2011 týkající se liberalizace v oblasti (osobní) železniční dopravy, a fakticky tak zahájila druhé čtení návrhu (více v příspěvku **Revizi prvního železničního balíku čeká druhé čtení**).

Rada 12. 12. 2011 souhlasila s tím, aby všechny nové nákladní vozy registrované od poloviny roku 2018 byly vybaveny novou generací digitálních tachografů (více v příspěvku **Rada: Nové tachografy od poloviny roku 2018**).

EP na plenárním zasedání 13. 12. 2011 schválil usnesení týkající se směrnice o evropském ochranném příkazu. Nová legislativa se má týkat rozšíření ochrany obětí trestných činů napříč členskými státy EU (např. pokud se oběť trestného činu požívající ochrany v jednom členském státě přestěhuje do státu jiného). Předmětem ochrany mají být např. oběti domácího či sexuálního násilí, únosů, stalkingu, oběti, na které byl spáchán pokus o vraždu apod. a je nutné je chránit před potenciálním dalším útokem (více v příspěvku **Plénem EP schválilo evropský ochranný příkaz**).

Plénem EP přijalo 13. 12. 2011 usnesení týkající se jednotného postupu pro podání žádosti o povolení k pobytu a o pracovní povolení (více v příspěvku **Příslušníci třetích zemí budou používat jednotné povolení k práci a pobytu**).

Plénem EP 13. 12. 2011 podpořilo výjimku pro mikropodniky týkající se předkládání ročních účetních uzávěrek (více v příspěvku **EP podpořil výjimku z účetních uzávěrek mikropodniků**).

V Kyjevě se 19. 12. 2011 uskutečnil summit EU – Ukrajina. Předseda Evropské rady Herman Van Rompuy na summitu uvedl, že obě strany dokončily jednání týkající se asociační dohody, její podpis a ratifikace ale budou záviset na „politických okolnostech“ (více v příspěvku **V Kyjevě proběhl summit EU – Ukrajina**).

Komise 19. 12. 2011 uveřejnila návrh mající revidovat stávající směrnici o uznávání odborných kvalifikací (více v příspěvku **Uznávání odborných kvalifikací projde revizí**).

Komise 20. 12. 2011 přijala balík 4 textů upravujících otázky spjaté s poskytováním státní podpory veřejných službám (více v příspěvku **Komise přijala balík týkající se státní podpory veřejným službám**).

Komise 20. 12. 2011 uveřejnila soubor návrhů, které by měly napomoci revidovat pravidla zadávání veřejných zakázek v EU (více v příspěvku **Komise reviduje pravidla pro zadávání veřejných zakázek**).

Výbor ENVI 20. 12. 2011 prostřednictvím zprávy Petera Lieseho podpořil přijetí návrhu směrnice o energetické účinnosti. Výsledkem by měla být relativně přísná, preskriptivní norma mající za cíl dosáhnout do roku 2020 20% zvýšení energetické účinnosti v EU jako celku (více v příspěvku **ENVI podporuje přísnou směrnici o energetické účinnosti**).

Zástupci Rady a EP dosáhli 20. 12. 2011 kompromisu ve věci revize směrnice č. 2002/96 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive) (více v příspěvku **Rada a EP: kompromis ve věci revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních**).

PŘEHLED DĚNÍ PROSINEC 2011

DANĚ

Jaká bude DPH? Komise odkryla karty

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o budoucnosti DPH. Pro jednodušší, stabilnější a účinnější systém DPH uzpůsobený jednotnému trhu ([KOM\(2011\)851](#))

Komise 6. 12. 2011 [uveřejnila sdělení](#) o budoucnosti DPH.

Kontext

Sdělení má v základních parametrech ukázat cestu, jíž se hodlá Komise v následujícím období vydat při přípravě příslušné legislativy.

Navazuje na [zelenou knihu](#) z prosince 2010 (více v příspěvku „Komise: Diskutujeme o budoucnosti DPH“, [Monitoring prosinec 2010](#)), na [výsledky temati](#), v jejímž rámci Komise obdržela 1 726 příspěvků, ale i na reakce zainteresovaných institucí, zejm. EP a Rady (více v příspěvku „EP podporuje harmonizaci systému DPH v EU“, Ve zkratce..., [Monitoring říjen 2011](#)).

DPH činí 21% příjmů členských států (783 mld. € a 7,4% HDP), a má tedy (nejen podle Komise) „významný dopad na každého občana EU“. Navíc v celé EU jsou již delší dobu patrné tendence ke zvyšování nepřímých daní (ze spotřeby) než daní přímých; Komise [tvrdí](#), že jsou „přátelštější k hospodářskému růstu“ (more growth-friendly).

Od zavedení systému DPH uplynulo v (dnešní) EU již více 40 let, a tak „neodpovídá ekonomice tažené službami a založené na technologiích“, jak konstatoval odpovědný komisař Algirdas Šemeta. Krom toho se přibližně 12% DPH z různých důvodů nevybírání (mj. kvůli podvodům).

Obsah

Komise hodlá dosáhnout trojího: (1) aby byla DPH „praktičtější pro podniky“ (kvůli podcenění přeshraničního obchodu); (2) aby DPH podporovala „úsilí členských států o fiskální konsolidaci a udržitelný hospodářský růst“; (3) aby byla DPH skutečně vybírána a zamezilo se podvodům.

Za tím účelem by se měl mj. rozšířit koncept jednoho kontaktního místa pro přeshraniční transakce, mělo by být standardizováno přiznání k DPH (v roce 2013) a členské státy by měly poskytovat přístup k relevantním údajům (způsob registrace kvůli odvodu daně, daňové sazby, podmínky vrácení daně ap.) prostřednictvím ústředního internetového portálu. Pokud jde o druhý z cílů, zvažuje Komise především rozšíření vyměřovacích základů DPH a omezení používání [snížených sazeb](#) (základní sazba činí nejméně 15%). Komise tvrdí, že zprůhlednění systému by mohlo členské státy motivovat ke snížení základní sazby o 1,9–7,5% (nebo procentních bodů?; Komise v tomto ohledu nenabízí jasnou informaci), aniž by se snížily jejich příjmy z DPH. Realisticky ovšem předpokládá, že k úplnému zrušení snížených sazeb členské státy nepřistoupí, proto navrhuje (resp. v roce 2013 předloží legislativní návrh), aby se jich využívalo je ve skutečně odůvodnitelných případech (tedy když daného efektu nelze dosáhnout např. změnou politiky než snížením sazby DPH; snížené sazby DPH by také neměly narušovat vnitřní trh, resp. sazby na podobné zboží a služby by měly být srovnatelné). I tento „slabší“ záměr má nicméně potenciál vyvolat řadu rozporuplných reakcí: např. organizace sdružující subjekty nabízející tzv. sociální bydlení již nyní jakékoli změny snížených sazeb DPH odmítají.

Konečně třetího ze záměrů hodlá Komise dosáhnout tak, že zváží „mechanismus rychlé reakce“, aby členské státy mohly lépe reagovat při podezření na podvodná schémata. Krom toho v roce 2012 prozkoumá i možnost zavedení přeshraničních auditor-ských týmů „k usnadnění mnohostranných kontrol“.

Komise opustila myšlenku, aby byla DPH nově vybírána v zemi původu. I nadále tedy bude vybírána v zemi určení (tj. tam, kde je usazen zákazník).

Důvodem není ani tak to, že by daný záměr „již nebyl relevantní“, ale spíše to, že si je Komise vědoma toho, že by jej stejně neprosadila.

Další vývoj

Sdělení v průběhu roku 2012 posoudí Rada a EP. Poté Komise pravděpodobně přistoupí k předložení konkrétních legislativních návrhů.

DOPRAVA

Komise: Letiště budou „lepší“

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Politika týkající se letišť v Evropské unii – řešení problémů kapacity a kvality s cílem podpořit růst, konektivitu a udržitelnou mobilitu ([KOM\(2011\)823](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o službách pozemního odbavování na letištích Unie a o zrušení směrnice Rady 96/67/ES ([KOM\(2011\)824](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro přidělování letištních časů na letištích Evropské unie ([KOM\(2011\)827](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o pravidlech a postupech pro zavedení provozních omezení ke snížení hluku na letištích Unie v rámci vyváženého přístupu, kterým se zrušuje směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2002/30/ES ([KOM\(2011\)828](#))

Komise 1. 12. 2011 [uveřejnila](#) balík opatření, která mají napomoci (1) zvýšit kapacitu letišť v EU, (2) snížit počet zpoždění a (3) zvýšit kvalitu služeb poskytovaných cestujícím a leteckým společností.

Kontext

Komise vyšla při uveřejňování balíku z předpokladu, že 70 % všech zpoždění je způsobeno problémy na zemi.

Do roku 2030 by mohlo být kvůli snižující se kapacitě letišť, resp. nárůstu počtu cestujících, zpoždováno až 50 % všech letů. Komise [tvrdí](#), že 19 klíčových evropských letišť bude v roce 2030 „praskat ve švech“ (již nyní je tomu tak [údajně](#) v případě Düsseldorfu, Frankfurtu nad Mohanem, londýnských Gatwicku a Heathrow a milánského Linate, do budoucna by obdobný osud mohl potkat např. i Čechy hojně využívané letiště ve Vídni).

Balík sestává z 1 sdělení a 3 legislativních návrhů (nařízení).

Obsah

První návrh definuje „tržní mechanismy pro transparentní obchodování se (špičkovými) letištními časy“ (tzv. sloty). Právní úprava by měla vést k tomu, že stávající kapacita by měla být leteckými společnostmi využívána efektivněji.

V současnosti jsou sloty přidělovány administrativně (na základě [nařízení č. 95/93](#)) pro letní a zimní období (letní období trvá od března do října) na 89 přetížených letištích v EU. Každá letecká společnost získává min. 5 konkrétních slotů (tj. na 5 týdnů dopředu na

konkrétní dny a časy) a využívá-li je (v průměru sezóny) alespoň z 80 %, získává je zpravidla i na následující období (tzv. historické právo). V opačném případě se nevyužité sloty v dalším období přerozdělují mezi jiné společnosti (z 50 % jde o společnosti nové).

Tržní systém, jehož se v současnosti využívá jen ve Velké Británii, by měl letištím (a aerolinkám) umožnit do roku 2025 absorbovat až o 24 mil. cestujících ročně navíc (v roce 2010 odbavila letiště v EU na 800 mil. cestujících, což představuje třetinu všech cestujících na světě a přibližně trojnásobek oproti stavu, než byla letecká doprava v EU v 90. letech liberalizována). To by mělo zainteresovaným subjektům generovat zisk ve výši až 5 mld. €. Nadto by se měla v sektoru zvýšit zaměstnanost, a to až o 62 tis. pracovních míst.

Letecké společnosti by měly obecně získat možnost disponovat více sloty (15 v létě a 10 v zimě), ale současně by je měly využívat alespoň z 85 %. Právě toho se obávají: IACA vyjádřila názor, že aerolinky budou moci snáze přijít o lukrativní sloty (např. na Heathrow), jež následně získají jejich konkurenti.

Druhý návrh se týká zlepšení kvality a zvýšení efektivnosti odbavovacích služeb na letištích, a to jak z hlediska cestujících, tak z hlediska leteckých společností (tzv. handling). Text by se tedy měl dotknout např. otázky manipulace se zavazadly, manipulace na odbavovací ploše, doplňování paliva a oleje, nákladní dopravy či poštovních služeb (právě ty patří mezi tzv. vyhrazené služby, tj. mohou je provozovat jen 2 subjekty, členské státy zde tedy fakticky mohou omezovat hospodářskou soutěž).

V současnosti je handling upraven [směrnicí č. 96/67](#), zaměstnává v EU cca 60 tis. osob a náklady na něj tvoří 5–12 % provozních nákladů leteckých společností. V budoucnu by se z letišť (primárně z těch, která ročně odbaví více než 5 mil. cestujících; patří mezi ně i Ruzyně) měli stát „pozemní koordinátoři“ zodpovědní za koordinaci všech pozemních odbavovacích služeb (včetně jejich kvality; neměla by se tak např. opakovat situace z roku 2010, kdy řada společností nedisponovala dostatečným množstvím prostředků používaného k odstranění námrazy z letadel, a proto byly desítky letů zrušeny). Vyhrazené služby by měli v každém členském státě nabízet alespoň 3 subjekty (tam, kde tomu tak ještě není, např. v Německu, Rakousku, Belgii a Portugalsku; opakem je mj. Velká Británie či skandinávské země). Na druhou stranu by se měly moci smlouvy mezi nimi a letišti prodloužit z dnešních 7 na 10 let.

Chystaných změn (de facto omezené deregulace) se obávají především odbory a paradoxně i sama letiště.

Konečně třetí návrh má za cíl „zvýšit transparentnost procesu stanovování omezení hluku na letištích“ (viz např. omezování hluku přímo u zdroje, tj. u letadel, zamezování přeletů nad určitými oblastmi či zákazy nočních letů) a zohlednit při tom novou (předběžnou) kontrolní roli Komise.

Dosud mohla Komise posuzovat pouze již přijatá opatření. Daný požadavek artikuluje dlouhodobě zejm. americké letecké společnosti brojící proti zákazům nočních letů v EU. Konečné rozhodnutí ve věci samé by sice mělo zůstat na příslušném členském státu, mělo by nicméně dojít k „oddělení problematiky nárůstu leteckého provozu od problematiky zatížení místních obyvatel hlukem“. Nová norma, revidující [směrnici č. 2002/30](#), by měla podle Komise sladit ochranu občanů žijících v blízkosti letišť a potřeby cestujících, a to v souladu s požadavky ICAO.

Sporné body

Návrhy Komise prozatím přivítala organizace AEA, zastupující aerolinky, a společnosti typu DHL, FedEx, TNT, UPS. Mnohé si slibují zejm. od nové úpravy handlingu – zvýšení konkurence, možnost zajišťovat si část handlingu vlastními prostředky ap. Paradoxně je podporuje i handlingová firma Swissport, ostatní handlingové společnosti jsou proti příslušnému návrhu, stejně jako reprezentant letišť (ACI Europe) a zaměstnanců (ETF) v EU. Přesně opačné pozice uvedení aktéři zastávají, pokud jde o chystanou úpravu distribuce slotů – aerolinky ji odmítají.

Další vývoj

O všech předložených legislativních návrzích bude spolurozhodovat Rada a EP.

Revizi prvního železničního balíku čeká druhé čtení

Sdělení Komise týkající se rozvoje jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)474](#))
Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)475](#))

Rada 12. 12. 2011 [stvrdila](#) svou pozici z června 2011 týkající se liberalizace v oblasti (osobní) železniční dopravy, a fakticky tak zahájila druhé čtení návrhu.

Kontext

Komise návrh směrnice „o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru“ a sdělení, jež předepisuje další legislativní aktivity v sektoru, zve-

řejnila v září 2010. O změnách prvního železničního balíku ([směrnice č. 2001/12](#), [č. 2001/13](#) a [č. 2001/14](#)) se na úrovni EU neformálně hovořilo již 2 roky, ovšem legislativním procesem ještě procházel [tzv. třetí železniční balík](#) a nebylo považováno za vhodné přicházet s dalšími legislativními úpravami v této oblasti paralelně (více v příspěvku „Komise předložila revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring září 2010](#)).

Rada se k návrhu vyjádřila poprvé v prosinci 2010. Její původně zcela odmítavé stanovisko (více v příspěvku „Rada rozporuje revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring prosinec 2010](#)) se změnilo až pod vlivem negociací v průběhu maďarského předsednictví (více v příspěvku „Rada podpořila revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring červen 2011](#)). Stanovisko Rady se ale od pozice EP stále výrazně odlišuje (více v příspěvku „EP zmínil svá očekávání v otázce revize prvního železničního balíku“, [Monitoring listopad 2011](#)).

Obsah a sporné body

Cílem revize má být konsolidace a zpřesnění dosavadní legislativy (9 směrnic, 1 rozhodnutí a 2 akty o přistoupení), aby efektivněji garantovala nediskriminační přístup nových provozovatelů (primárně, ale ne výlučně nákladní a mezinárodní osobní) přepravy jak na železnici samotnou, tak ke všem jejím doprovodným službám nezbytným pro realizaci konkrétního podnikatelského záměru.

Proti „intervenční“ povaze nové legislativy se nicméně postavilo zejm. Rakousko, Lucembursko a Estonsko. Země odmítají např. to, aby budovy podél železnice nevyužívané k původnímu účelu bylo možno bez dalšího pronajmout novým (železničním) společnostem, a to Rada navrhuje nejdelší lhůtu 3 let (EP navrhuje lhůtu 1 rok, Komise 2 roky). Jsou i proti tzv. unbundlingu, tedy striktnímu majetkovému oddělení železniční infrastruktury od provozovatelů služeb (Rada ovšem podporuje jen „nezávislost“ obou složek, s čímž nakonec souhlasil i EP, byť podle něj by Komise měla předložit v roce 2012 příslušný legislativní návrh). Sporným bodem je konečně i požadavek EP, aby vznikly 7leté národní strategie rozvoje a financování železniční infrastruktury mezi státem a správci dopravních cest. Rada nehodlá překročit horizont 3 let (Komise navrhovala 5 let) a odmítá jakékoli finanční závazky nad rámec ročních státních rozpočtů členských států.

Další vývoj

Jak Rada, tak EP zahájí druhé čtení návrhu nejdříve začátkem roku 2012.

Z dosavadních negociací plyne, že EP je ochoten k relativně mnoha ústupkům. Je ale otázka, nakolik ustoupí i ve druhém čtení, protože meritorně již fakticky nemá kam (pakliže se coby instituce nechce vzdát dosavadní politiky podpory železniční dopravy a její co nejrychlejší liberalizace).

Rada: Nové tachografy od poloviny roku 2018

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3821/85 o záznamovém zařízení v silniční dopravě a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 (KOM(2011)451)

Rada 12. 12. 2011 [souhlasila](#) s tím, aby všechny nové nákladní vozy registrované od poloviny roku 2018 byly vybaveny novou generací digitálních tachografů.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v červenci 2011. V současnosti jsou v platnosti 2 klíčové normy: [nařízení č. 3821/85](#) a [nařízení č. 561/2006](#). Druhá z norem zavádí povinnost, aby byly všechny nové nákladní vozy (nad 3,5 t) od 1. 5. 2006 vybaveny digitálními tachografy („záznamovými zařízeními v silniční dopravě“).

Obsah

Rada požaduje, aby nové tachografy byly povinné o 6 měsíců později než plánovala Komise (tedy od poloviny roku 2018), neboť se (s výjimkou Francie a Itálie) domnívá, že od specifikování standardů inovovaných digitálních tachografů (dle Komise do 31. 12. 2014) do jejich reálného zavedení by mělo uplynout min. 40 měsíců.

Revize by měla nejen umožnit relativně snadno (na dálku) zjistit, zda řidiči dodržují stanovené doby jízdy a odpočinku (převážně odpovědnými orgány členských států), ale i to, zda nedochází k manipulaci s daty z tachografů, např. tím, že by mělo být možné určit polohu konkrétního vozidla pomocí satelitu. Inovované tachografy by tedy měly být funkčně pozměněny, se zachováním nebo dokonce rozšířením dosavadní „uživatelské přívětivosti“.

Členské státy by měly získat možnost udělit z povinnosti používat tachografy výjimky (zejm. subjektům, jejichž vozy se pohybují v rádiu 100 km a jejichž hlavním předmětem činnosti není přeprava zboží nebo osob; Německo požadovalo rádius 150 km).

Rada nicméně nakonec neodsouhlasila sjednocení „karty řidiče“ (identifikující řidiče a jeho aktivitu) a řidičského průkazu v jeden dokument (kvůli zame-

zení jejich padělání). Zaprvé proto, že Komise v tomto směru předložila [jiný návrh](#), zadruhé proto, že se proti postavila např. Itálie, Belgie či Nizozemsko. Další potenciální kroky týkající se tachografů Komise specifikovala v odděleném [sdělení](#).

Další vývoj

Spolurozhodující EP by se měl relevantní zprávou Silvie-Adriany Ticaou zabývat nejspíše v březnu 2012.

ENERGETIKA

Summit stanovil směry pro další vývoj energetické politiky EU

Závěry Evropské rady, 9. prosince 2011, Brusel

Jednání o fiskální úmluvě sice podle očekávání zastihovala většinu témat summitu, který se uskutečnil 8.–9. 12. 2011, včetně otázek dalšího rozšiřování EU (podpis přístupové smlouvy mezi EU a Chorvatskem či evaluace pokroků Srbska a Černé Hory, která by mohla vést k zahájení přístupových jednání v roce 2012). Přesto se na summitu objevily i jiné důležité otázky týkající se především energetické politiky.

Evropská rada ve svých [závěrech](#) stanovila směry pro další vývoj energetické politiky EU s důrazem na co nejrychlejší dobudování vnitřního trhu s energií a na rozvoj infrastruktury, který má zabránit izolaci některých regionů EU především od plynárenských a elektroenergetických sítí. K dalším prioritám má patřit zvyšování energetické účinnosti, soudržnost v rámci energetické dimenze vnějších vztahů EU a posilování jaderné bezpečnosti.

Kontext

V únoru 2011 se uskutečnil první [summit](#), který ER hodlala věnovat téměř výhradně otázkám energetické politiky (i když realita byla nakonec jiná, protože i v tomto případě již původně plánovaná témata zastínilo řešení ekonomických problémů). ER přesto v únoru 2011 stanovila směry pro dokončení vnitřního trhu s energií do roku 2014, priority týkající se zvyšování energetické účinnosti, rozvoje infrastruktury a větší důslednosti při sledování koherentního postupu ve vnějších vztazích v energetické oblasti (více v příspěvku „Původní cíle Evropské rady? Energetika a inovace, [Monitoring únor 2011](#)“).

Prosincový summit měl „pokrok“ při naplňování stanovených priorit zhodnotit. Zástupci hlav členských států a vlád EU také posuzovali výsledky procesu prověřování bezpečnosti ja-

derných elektráren v EU, který Komise spustila pod vlivem havárie v japonské jaderné elektrárně Fukušima, k níž došlo v březnu 2011.

Obsah

Pokud jde o prioritu dobudování vnitřního trhu s energií, summit zdůraznil především potřebu implementace platných právních předpisů. Do roku 2015 by dle závěrů summitu měly být všechny členské státy propojeny s existujícími plynárenskými a elektroenergetickými sítěmi. To si vyžádá i nezbytné investice do infrastruktury, summit proto podpořil brzké dosažení dohody o [návrhu](#), který se týká energetické infrastruktury.

V kontextu priorit, které se týkají rozvoje infrastrukturních sítí a propojení energetických trhů, závěry zdůrazňují především význam podpisu [memoranda o porozumění](#), které se týká tzv. severojižního propojení, které by mělo zvýšit energetickou bezpečnost střední a východní Evropy především v oblasti plynu.

Zástupci hlav států a vlád se také shodli na podpoře dohody o existujícím [návrhu](#), který se týká energetické účinnosti a podle kterého by mělo dojít do roku 2020 v EU ke zvýšení energetických úspor o 20 %.

Závěry summitu se vyjádřily také k listopadovým [závěrům](#) Rady, které se týkají posílení vnější dimenze energetické politiky EU.

Summit zdůraznil především potřebu uvést dohody s klíčovými dodavateli a tranzitéry energetických surovin do souladu s právem EU, což je ovšem v řadě bodů problematické (viz problém ratifikace [Smlouvy o Energetické chartě](#) ze strany Ruska či problematika rozšiřování energetického acquis do zemí ve východním sousedství EU).

Prioritou EU má být podle výsledků summitu také dosažení dohody o strategii vybudování nízkouhlíkové ekonomiky v EU do roku 2050.

Summit konstatoval, že došlo k pokroku při prověřování bezpečnosti jaderných elektráren v EU.

Aby byla posílena důvěra v jadernou bezpečnost v EU, hodlá Unie dále posilovat regulaci v této oblasti. Členské státy mají včas implementovat platné předpisy o jaderné bezpečnosti a nedávno přijatou [legislativu](#) týkající se bezpečného nakládání s použitým jaderným palivem a radioaktivním odpadem.

Ambiciózním cílem je, aby se musely zátěžových testů bezpečnosti jaderných elektráren zúčastnit také všechny země v sousedství EU.

Další vývoj

Komise by měla předložit závěrečnou zprávu o zátěžových testech, jimž se musela podrobit i zařízení v ČR, do června 2012. Ve stejném ob-

dobí má být předložena také zpráva o opatřeních v oblasti jaderného zabezpečení v EU a v jejím sousedství, je tedy otázkou, jakým způsobem a s jakou úspěšností hodlá EU přimět sousední státy, aby se k testům připojily.

Je tak možné očekávat další propojení priorit v oblasti energetiky s nástroji vnější politiky EU (mohlo by se tak stát s využitím sousedské politiky), a to nejen v souvislosti s energetickou bezpečností, ale také s takovými otázkami, jako je jaderná bezpečnost. EU nadále hodlá této oblasti věnovat zvýšenou pozornost. ER se v té souvislosti vyjádřila také k otázce iránského jaderného programu. Summit proto vyzval Radu, aby co nejdříve přijala opatření k rozšíření stávajících sankcí, které EU uplatňuje vůči Íránu.

Komise vydala „cestovní mapu“ pro energetiku do roku 2050

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Energy Roadmap 2050 ([COM\(2011\)885](#))

Komise 15. 12. 2011 přijala [sdělení](#) s názvem „Energetický plán do roku 2050“. Jako hlavní priority energetické politiky EU do roku 2050 dokument zdůrazňuje snižování emisí skleníkových plynů, a to až o 80 %. Snaží se přitom najít odpověď na otázku, jak tento cíl zároveň skloubit se zajišťováním bezpečnosti energetických dodávek a zachováním konkurenceschopnosti v energetické oblasti.

Kontext

Už v březnu 2011 Komise vydala [sdělení](#) týkající se přechodu EU směrem ke „konkurenceschopné nízkouhlíkové ekonomice“ do roku 2050.

Sdělení se týkalo snižování uhlíkových emisí ve všech odvětvích ekonomiky, nejen v oblasti výroby energie, ale také v dopravě, stavebnictví, průmyslu i zemědělství (více v příspěvku „Komise chce do roku 2050 „nízkouhlíkovou ekonomiku“, [Monitoring března 2011](#)). Energetický plán do roku 2050 má odpovědět na to, jak právě energetiku (nejen z hlediska její produkce, ale také transportu, spotřeby, skladování apod.) přizpůsobit těmto ambiciózním požadavkům nízkouhlíkové ekonomiky.

Obsah

Podle představ Komise by do roku 2050 mělo být v EU dosaženo takového stavu, že nebudou produkovány při výrobě energie téměř žádné emise sloučenin uhlíku (snížení emisí o 80%).

Předložený dokument obsahuje nastínění několika scénářů, jak by mohl fungovat energetický systém bez emisí uhlíku a jaký by bylo nutné přijmout právně-politický rámec k zajištění takového systému, včetně zajištění stabilního podnikatelského prostředí pro investice soukromých subjektů.

Scénáře kombinují různé hlavní způsoby, jimiž lze v současnosti snižovat uhlíkové emise, jako je posilování energetické účinnosti (tedy zajištění energetických úspor různými způsoby), přechod na obnovitelné zdroje energie, větší využívání jaderné energie, která není zdrojem emisí CO₂, či sporná varianta zachycování a geologického ukládání CO₂. Dokument má dokázat, že dekarbonizace v energetické oblasti je při současné úrovni dostupných technologií proveditelná, a to z technického i ekonomického hlediska.

Podle dokumentu mají být všechny prověřované scénáře různých kombinací dekarbonizačních technik levnější v porovnání se současným přístupem k produkci a využívání energie. Důraz je kladen hlavně na energetickou účinnost a zvýšení podílu OZE v energetickém mixu, přesto si členské státy dle sdělení mají uchovat určitou flexibilitu v oblasti energetického mixu, protože různé scénáře počítají s využíváním nejen OZE, ale také ropy, plynu, jaderné energie a uhlí a též se zajištěním většího propojení vnitřního trhu s energií.

Sdělení také požaduje zvýšení investic do energetické infrastruktury, protože je podle Komise potřeba nahradit stávající infrastrukturu starou několik desítek let (v Evropě to například může platit o letitém ropovodu Družba spojujícím Rusko a energetické trhy zejm. ve střední a východní Evropě) tak, aby bylo možné v EU využívat moderních nástrojů typu přeshraničních propojení, inteligentních sítí a nízkoemisních technologií nejen pro produkci, ale také pro přenos či skladování energie.

Za tím účelem by mělo být co nejdříve rozhodnuto o investicích, které by měly být realizovány do roku 2030, aby se v budoucnosti předešlo ještě větším nákladům na obnovu stávající infrastruktury. Dokonalejší technologie by tak měly zajistit i pokles cen elektřiny, i když s takovým vývojem sdělení počítá až ve značně dlouhodobém horizontu 20 let; do té doby by naopak mělo stále docházet spíše k růstu cen elektřiny, do určité míry i v souvislosti s investicemi do dražších technologií. Komise si ale slibuje, že náklady budou vlastně investicemi do evropské ekonomiky, které mají zvýšit lokální zaměstnanost či snížit závislost EU na dovozu energií a energetických surovin.

Sdělení také navrhuje nahradit paralelní systémy dosahování úspor uhlíkových emisí v jednotlivých členských státech celoevropským přístupem.

Centralizaci na úrovni EU obhájí úsporami z rozsahu. Mělo by k nim přispět právě dobudování vnitřního trhu s energií do konce roku 2014, jak o něm hovoří i závěry prosincové Evropské rady.

Další vývoj

Podle komisaře pro energetiku Günthera Oettingera je takový energetický model dokonce nezbytný pro dlouhodobé zajištění bezpečnosti a udržitelnosti stávajícího energetického a ekonomického systému. EU by měla podle komisaře přijmout politická opatření pro zajištění „správných investic“, potřebný právní rámec na to podle něho má.

V příštích letech lze proto očekávat další iniciativy v konkrétních oblastech energetické politiky, které mají přispět právě k budování nízkouhlíkové ekonomiky do roku 2050. Nové návrhy tedy mají přijít počínaje rokem 2012 v oblasti vnitřního trhu s energiemi, OZE či jaderné bezpečnosti (navzdory tomu, že řada států se ještě bude potýkat s implementací nové legislativy, která byla ve všech těchto oblastech přijata v posledních letech).

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Snaha o záchranu eura pokračuje

[Prohlášení](#) *hlav států a předsedů vlád eurozóny*
[Závěry Evropské rady, 9. 12. 2012](#)

Dluhová krize eurozóny, záchranu eura a slovo půjčka se hojně opakují v médiích i na všech jednáních zástupců evropských zemí. Prosinec 2011 v tomto ohledu nebyl výjimkou, jednání se přesouvají do roku 2012.

Kontext

Pro upřesnění a připomenutí: státům, které se potýkají s ekonomickými a finančními problémy pomáhá EU a MMF prostřednictvím půjček. Lotyšsku, Maďarsku a Rumunsku půjčil MMF; Irsku a Portugalsku EU. Půjčky členům eurozóny se vyplácejí prostřednictvím 2 dočasných nástrojů – Evropského mechanismu finanční stability (EFSM) a Evropského nástroje finanční stability (EFSF). EFSM zajišťuje celá EU, EFSF jen země eurozóny. Řecko získalo finance od zemí eurozóny a ne celé EU (více v příspěvku „Řecko získá druhý balík půjček“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)). Státy eurozóny o navýšení prostředků a pravomocí záchranného

fondy EFSF hlasovaly již v průběhu září 2011 (více v příspěvku „Státy přijímají návrh na navýšení záchranného fondu EFSF“, [Monitoring září 2011](#)). Od roku 2013 začne ale platit stálý Evropský stabilizační mechanismus (ESM) a bude v případě nouze pomáhat jen členům eurozóny.

Další řešení se na stole státníků EU objevovala během října i listopadu 2011 (více v příspěvku „V eurozóně to vře“, [Monitoring říjen 2011](#) a v příspěvku „V eurozóně to (stále) vře“, [Monitoring listopad 2011](#)).

Obsah a sporné body

Lídři se na [summitu](#) Evropské rady 9. 12. 2011 zabývali zejména možnostmi, které by přispěly k řešení současné krize v eurozóně. Jednání o zpřísnění fiskálních politik členů eurozóny a potažmo celé EU trvají již několik měsíců. Lídři vyjádřili nutnost pokračovat v započatých krocích, jako je posílení Paktu stability a růstu, implementace evropského semestru, procedura týkající se makroekonomické nerovnováhy nebo Pakt pro euro (resp. Pakt euro plus).

Pakt pro euro

Členské státy eurozóny, které se podílejí na Paktu pro euro, schválily na svém [zasedání](#) 30. 11. 2011 zprávu, kterou vypracovalo polské předsednictví a jež se týká zejm. koordinace daňových politik. Dokument byl představen na [summitu](#) Evropské rady 9. 12. 2011. Lídři se na zasedání shodli, že je potřeba zevrubnějšího hodnocení situace a větší snahy národních států pakt implementovat. K tématu se opět vrátí v březnu 2012. Shodli se také na tom, že definované oblasti musejí být rozpracovanější a obsahovat specifické a měřitelné cíle. Pokrok v těchto oblastech budou monitorovat národní reformní programy. Jedná se o následující oblasti:

1. vyhnutí se špatným postupům (bad practices);
2. boj proti daňovým únikům;
3. výměna nejlepších zkušeností (best practices);
4. mezinárodní koordinace (více v příspěvku „V eurozóně to (stále) vře“, [Monitoring listopad 2011](#)).

Ministři financí a Komise vydají zprávu o pokroku v této oblasti v červnu 2012. ČR k paktu nepřistoupila.

Fiskální smlouva

Představitelé členských zemí se také shodli na vytvoření nového dokumentu, tzv. fiskální smlouvy, která by zpříšňovala fiskální politiku států EU a navíc chránila stabilitu eura (více v příspěvku „V eurozóně to (stále) vře“, [Monitoring listopad 2011](#)). Lídři tento krok vidí jako jediný k posílení

hospodářské unie. Kvůli nesouhlasu Velké Británie nedojde ke změně zakládacích smluv EU, ale státy uzavřou mezivládní smlouvu, která bude stát mimo legislativní rámec EU.

Smlouva bude obsahovat požadavek na vyrovnaný rozpočet, který bude zahrnut do národních ústav.

Roční strukturální deficit dané země by neměl překročit 0,5 % HDP.

Schvalování rozpočtových a hospodářských plánů bude probíhat také v Bruselu.

Deficit rozpočtu má být do 3 % HDP. V případě překročení této hranice stát uzavře s Komisí a Radou plán ekonomické spolupráce; ostatní země budou Komisi informovat předtím, než uvedou dluh na trh.

Automatické sankce („automatický opravný mechanismus“) pro země, které deficit rozpočtu ve výši 3 % HDP překročí. Komise nezíská pravomoci navíc, avšak díky sekundární legislativě týkající se ekonomické vlády (tzv. šestibalík; více v rubrice *Ve zkratce*) bude hrát roli při uvalování těchto sankcí. Mezivládní smlouva tedy jen potvrzuje pozici, kterou již Komise má. ESD bude transpozici do národního práva monitorovat.

Velká Británie namítala, že není možné používat instituce EU k implementaci těchto kroků jen členy eurozóny na mezivládní úrovni. Právní služba Rady však tuto možnost připustila. V čl. 273 Smlouvy o fungování EU se uvádí, že ESD může řešit ty spory mezi členskými státy, které souvisí s obsahem smluv. Tento článek však ještě nikdy nebyl použit. EP angažmá Komise vítá.

Navýšení záchranných mechanismů

Představitelé zemí [eurozóny](#) se také 9. 12. 2011 shodli na navýšení záchranných mechanismů EU.

Již v listopadu 2011 jednali o možných změnách ve fungování nástroje EFSF (více v příspěvku „V eurozóně to (stále) vře“, [Monitoring listopad 2011](#)). Evropská centrální banka bude např. pro EFSF fungovat na finančních trzích jako zástupce.

Mělo by také dojít k podpisu Smlouvy o Evropském stabilizačním mechanismu (ESM), která vstoupí v platnost, jakmile ji ratifikuje tolik států, které představují 90 % přislíbeného kapitálu. V souvislosti se zapojením soukromého sektoru budou dodržovány zavedené zásady a postupy MMF. To bude jednoznačně vyjádřeno v preambuli smlouvy. Standardizované a shodné doložky o společném postupu věřitelů budou součástí emisních podmínek všech nových státních dluhopisů zemí eurozóny.

Lídři se také rozhodli změnit způsob hlasování v situacích, které by ohrozily stabilitu eura. O tomto

stavu rozhodne Komise s ECB. Pravidlo vzájemné dohody bude nahrazeno pravidlem 85% kvalifikované většiny.

ESM s objemem 500 mld. € (následovník dnešního nástroje EFSF o hodnotě 440 mld. €) by měl začít fungovat od června 2012, tedy o rok dříve, než se původně plánovalo. Toto rozhodnutí bude znovu potvrzeno v březnu 2012. V období postupného splácení kapitálu do ESM jsou státy připraveny splácení urychlit, aby zůstal zachován minimální 15% poměr mezi splaceným kapitálem a nesplacenou částkou emisí ESM a aby byla zajištěna kombinovaná skutečná úvěrová kapacita ve výši 500 mld. €. ESM nicméně nezíská bankovní licenci, jež by mu umožnila získávat financování z ECB.

Představitelé se také dohodli, že poskytnou MMF půjčku ve výši 200 mld. €, která by měla EU pomoci řešit dluhovou krizi. Navýšení zdrojů MMF má být spolu s vlastním mechanismem EFSF nástrojem na zdolávání krize. Půjčka bude mít formu bilaterálních smluv. Částku 150 mld. € měla poskytnout eurozóna, zbylé prostředky ostatní země.

Státy se měly vyjádřit do 19. 12. 2011, zda se budou půjčky účastnit. Na telekonferenci téhož dne se ministři financí EU na konkrétní formě výše zmíněné bilaterální půjčky nedohodli. Předseda euroskupiny Jean-Claude Juncker řekl, že peníze proto dodá jen eurozóna. Částky by se vypočítávaly podle kvót MMF. Největší díl půjčky připadne na Německo, které poskytne 41,5 mld. €, Francie dodá 31,4 mld. €, Itálie 23,48 mld. € a Španělsko 14,86 mld. €. Na Slovensko připadá částka 1,56 mld. €. Země v dluhové tísní (Irsko, Řecko, Portugalsko, Maďarsko, Rumunsko a Lotyšsko) se podílet nebudou. ČR, Polsko, Švédsko a Dánsko musí konzultovat své národní parlamenty.

Proti návrhu se od začátku krom Bulharska stavěla Velká Británie. Ta je největší ekonomikou EU, která stojí mimo eurozónu a ministři EU očekávali, že přispěje až 30 mld. €. Británie svoji účast podmínila zapojením zemí G20, tedy nejbohatších ekonomik světa.

Švédsko, které členem eurozóny také není, je ochotno přispět maximálně 100 mld. švédských korun (asi 11,1 mld. €).

EU proto vyzvala silné členy MMF, aby přispěli k navýšení zdrojů fondu k zajištění stability světové ekonomiky. Účast již přislíbilo Rusko, Čína, Japonsko, Kanada i USA.

Finanční trhy reagovaly na výsledky summitu z 9. 12. 2011 i další jednání vlažně. Jedna z největších ratingových agentur Fitch zařadila v polovině prosince 6 zemí eurozóny (Belgii, Itálii, Španělsko, Slovensko, Irsko a Kypr) do režimu sledování s ohle-

dem na snížení, což může vést ke zhoršení ratingu do 3 měsíců. Agentura upozornila také na to, že do roku 2014 zřejmě dluh Francie stoupne až na 92% HDP, a proto označila její rating Aaa ze stabilního na negativní výhled, což znamená, že může být během 2 let snížen.

První verze fiskální smlouvy bude k dispozici 20. 1. 2012, závěrečná podoba textu patrně v březnu 2012. Nejdůležitější nejspíše bude, za jaké úroky si budou na finančních trzích v lednu 2012 půjčovat velké země jako Španělsko nebo Itálie, které tím určí náladu na finančních trzích.

Velká Británie proti všem

Na [summitu](#) EU 9. 12. 2011 se 23 zemí EU rozhodlo zapojit do mezivládní tzv. fiskální smlouvy, která zpřísní ekonomickou vládu v eurozóně. Se zapojením souhlasilo všech 17 zemí eurozóny, ČR, Maďarsko, Bulharsko, Švédsko a Dánsko si vzaly čas na prodiskutování otázky v národních parlamentech. Odmítnutí Velké Británie se smlouvy účastnit způsobilo značný rozruch. Podle francouzského prezidenta byly požadavky Británie nepřijatelné. Ta chtěla být, výměnou za souhlas s plnou změnou Smlouvy, zproštěna povinností vyplývajících z některých právních norem týkajících se finanční politiky.

Velká Británie prohlásila, že tato mezivládní dohoda na záchranu eura není jinak v jejím národním zájmu, ovlivňovala by fungování jejího finančního centra City of London a znamenala by ztrátu suverenity.

Komisař Olli Rehn se k rozhodnutí britského premiéra ostře vyjádřil 12. 12. 2011. Podle něj se Velká Británie nevyhne regulaci, která z Bruselu přichází. Komisař zároveň upozornil na to, že 6 norem, které fiskální politiku států upravují (tzv. šestibalík; více v rubrice *Ve zkratce*) již vstoupily v prosinci 2011 v platnost. Británie sice zůstává mimo některé povinnosti a sankce, které se vztahují hlavně na členy eurozóny, avšak povinnost předkládat rozpočet ke schválení do Bruselu jí zůstává.

Premiér David Cameron čelil i na domácí scéně ostře kritice jak z řad opozice, tak některých svých spoluustraníků. Francie a Německo na to konto uvedly, že Británie nemůže čekat, že se bude účastnit rozhodování o otázkách společné měny a fiskální politiky, když euro stejně přijmout nikdy nechce a jen jej kritizuje. Šéf labouristů Ed Milliband na téma hájení britských zájmů Cameronovi vzkázal, že v případě, kdy ostatní země postupují v dané otázce vpřed a Británie se vzdala vetem svého hlasu, to považuje za prohru. Vicepremiér a šéf liberálních demokratů Nick Clegg řekl, že s postojem premiéra nesouhlasí a bude se nyní zasazovat o napravení vztahů s EU. 20. 12. 2012 navíc ratingová agentura Moody's uved-

la, že pokračující dluhová krize v eurozóně ohrožuje kromě ratingů členských zemí rovněž úvěrové hodnocení Británie, které se nyní nachází na nejvyšší možné úrovni, tedy se stabilním výhledem Aaa.

Irsko se již začíná připravovat na možné referendum, které by k mezivládní smlouvě, jež zpřísňuje fiskální dohled nad rozpočty zemí, byla nucena vyhlásit. Premiér Enda Kenny chce vytvořit komisi, která by přípravu referenda měla na starost. Referendum by se uskutečnilo, pokud by smlouva znamenala předání dalších pravomocí do Bruselu.

Postoj EP

Poslanci EP se k výsledkům summitu vyjadřovali 13. 12. 2011. Fakt, že by fiskální smlouva měla být mezivládního charakteru, snižuje vliv EP. Poslanci proto namítali, že tyto kroky měly být vedeny prostřednictvím sekundární legislativy.

V EP vystoupili také Herman Van Rompuy a José Manuel Barroso, kteří prohlásili, že obnovit důvěru občanů v EU bude tentokrát ještě obtížnější. Rompuy zalitoval, že nová fiskální smlouva je mezivládního charakteru a není zakotvena do smluv EU, ale neopomněl dodat, že to není poprvé, co některé země začaly pracovat na hlubší integraci, která byla posléze přijata v rámci celé EU. Barroso zdůraznil, že výsledky summitu podtrhávají nevratnost eura a odhodlání měnu uhájit. Řekl, že samotná fiskální smlouva nestačí, důležité je také podporovat růst, zaměstnanost a investice. V otázce britského veta předseda EPP prohlásil, že nevidí důvod k solidaritě s Británií ve věci britského rabatu, když ona není solidární se zbylými státy. Lídr socialistů se ostře vyjádřil na adresu Británie a City of London, které nařkl, že právě její spekulanti mohou za dnešní krizi. Lídr liberálů zase považuje dohodu za konec francouzským a německým ambicím řídit eurozónu. Nelíbí se mu soustředit se jen na rozpočtové deficity. Podle zelených však summit při hledání řešení dnešní krize selhal a byl popřením reality a demokracie.

Předseda ECR Jan Zahradil summit kritizoval za to, že nepřinesl žádná opravdová řešení, která by uklidnila trhy a posílila růst. Vidí současnou Evropu (EU) více rozdělenou než dříve. Počítá do toho i státy eurozóny, které se podle něj dělí na ty, které budou platit, a ty, kterým bude placeno. Krok Davida Camerona považuje za prosté hájení národních zájmů.

K plánované fiskální smlouvě se 20. 12. 2011 vyjadřovali také poslanci výboru ECON a AFCO. Výbory smlouvu kritizovaly jako bezzubou a navrhly, aby byla do textu vložena klauzule, která uvede, že členské státy smlouvu buď do 5 let posunou do legislativního rámce EU, nebo do 7 let zanikne.

Výbory také požadují, aby byla smlouva co nejbližší právu EU a aby v ní měla Komise silnou kontrolu a vynucovací pravomoc.

Výbor ECON se také [vyjadřoval](#) k souvisejícímu a diskutovanému tématu eurodluhopisů (eurobondů), a to 20. 12. 2011. V rezoluci uvedl, že eurodluhopisy mohou být střednědobým řešením, ale ne krátkodobým. Pro jejich zavedení je také důležité posílit fiskální koordinaci, která se zaměří jak na lepší ekonomickou vládu, tak rozvoj. Jako řešení současné krize ECON navrhuje, aby Komise přijala tzv. evropský záchranný pakt navrhovaný německou expertní radou, ukončila a ratifikovala Smlouvu o ESM a navrhla společné řízení vydávání státních dluhopisů.

V rezoluci se také uvádí, že EP vítá [zelenou knihu](#) Komise z 23. 11. 2011. Je na ni ale ještě potřeba pracovat, a to zejména na způsobu jak (1) odhalit potenciální morální hazard, pokud bude systém uveden jak pro země s ratingem AAA, tak země zadlužené, (2) podpořit konkurenceschopnost a (3) představit vymahatelný systém na snižování zadlužení (více v příspěvku „Komise chce přísný dohled nad národními rozpočty i eurobondy“, [Monitoring listopad 2011](#)).

EP se bude oběma tématům věnovat na dalším plenárním zasedání, tedy v lednu 2012. ECON připraví vlastní zprávu reagující na výše zmíněnou zelenou knihu.

Výbor ECON se 20. 12. 2011 zabýval také omezením závislosti EU na 3 největších ratingových agenturách a jejich přímého vlivu na schopnost států půjčovat si na trzích peníze (více v příspěvku „Komise hodlá znovu regulovat ratingové agentury“, [Monitoring listopad 2011](#)). Výbor se zabýval hlavně těmito otázkami:

Zajistit více konkurence k dnešním 3 největším agenturám, které ovládají 95% trhu. Velké společnosti by si mohly rating vydávat samy. Na národních a regionálních úrovních funguje několik stovek menších agentur, které ale nesplňují podmínky, aby mohly být registrovány u [ESMA](#). Štřet zájmů musí být pojmenován, aby byl rating spolehlivý; mělo by dojít k omezení toho, aby akcionáři agentur investovali na výši jednotlivých ratingů; mělo by dojít k zavedení „občanské odpovědnosti“ za rating a finančního postihu. Transparentní použití dat k hodnocení ratingu státních dluhů.

Hodnocené státy by měly mít možnost se vyjádřit ještě před změnou ratingu; hodnocení by mělo být prováděno častěji.

Návrh zprávy bude předložen 28. 2. 2012, výbor o něm bude hlasovat v květnu 2010 a plénum EP v červnu 2012.

Postoj ČR

O tom, zda se ČR připojí k nově vznikající evropské mezivládní smlouvě o záchraně eura, se teprve rozhodne.

Řadu věcí, které hodlá eurozóna pomocí smlouvy zavést, je ČR sympatická a podporuje je. Jde třeba o usilování o vyrovnané rozpočty či o automatictější trestání těch, kteří poruší dohodnutá pravidla.

„Ve vládním programovém prohlášení máme finanční ústavu, tedy to stejné, co je obsahem dluhové brzdy EU. Takže opět je to něco, co vláda České republiky chce a bude dělat bez ohledu na to, zda je vázána nějakou mezinárodní smlouvou,“ řekl premiér. Pro ČR jakožto exportní ekonomiku je stabilní eurozóna důležitá. Na stranu druhou se ČR podle premiéra obává možnosti případného ohrožení rozpočtové suverenity či zásahů do kompetencí jednotlivých zemí, např. v sociální a důchodové oblasti. Není prý rovněž jasné, jaké by měla smlouva dopady na vnitřní trh a na posuzování národních rozpočtů. Vláda určila skupinu vyjednávačů, kteří budou přítomni vytváření textu smlouvy. Zájem ČR tkví v tom, aby dohoda byla závazná jen pro členy eurozóny. Další členské země by ji přijaly až po přistoupení ke společné měně.

Kabinet Petra Nečase také žádal po MMF podrobnější informace a analýzy, než o půjčce (viz výše) ve výši 89 mld. korun rozhodne. ČR na výše zmíněné telekonferenci ministrů financí EU upozornila na to, že podmínky půjčky MMF by byly pro země mimo eurozónu méně výhodné, protože by musely poskytnout vlastní devizové rezervy.

Premiér Nečas ujistil, že se tématem bude zabývat vláda, která chce konzultovat bankovní radu ČNB. Odpovědnost za rozhodnutí ponese vláda. Prezident Václav Klaus půjčku odmítl. Guvernér ČNB Miroslav Singer v médiích uvedl, že jeho instituce bude poskytnutí části devizových rezerv na půjčku velmi zvažovat. Účast ČR by podle něj byla bezprecedentní koncen-

traci rezerv ČNB v jedné instituci. Obává se také, že se MMF zadluží až příliš. V současnosti má ČR vůči fondu závazek ve výši 92 mld. €. Zdvojnásobení závazku by představovalo 23 % rezerv banky. I když je MMF dlužníkem relativně bezpečným, je podle guvernéra nutné zamyslet se nad jeho budoucností. Navíc guvernér *uvádí*, že minimální potřeba pro uklidnění trhu a efektivní pomoc eurozóně se odhaduje na přibližně 700 mld. €, což by znamenalo, že k 300 mld. € ve stávajících úvěrových limitech a ke 200 mld. € v půjčkách od zemí EU bude třeba získat ještě zhruba 200 mld. € od dalších členských zemí MMF. A to je podle Singera dosti nepravděpodobné.

INFORMAČNÍ SPOLEČNOST**V ITRE se konalo slyšení k novému návrhu na regulaci roamingu**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii (KOM(2011)402)

Ve výboru ITRE se 20. 12. 2011 *konalo* expertní slyšení k novému návrhu na regulaci roamingu.

Kontext

Komise návrh nařízení, jež by mělo upravit pravidla regulace roamingu i po 30. 6. 2012, kdy vyprší stávající ad hoc regulace, předložila v červenci 2011 s odkazem na tzv. *digitální agendu pro Evropu* z května 2010 (více v příspěvku „Komise předložila nový návrh na regulaci roamingu“, *Monitoring červenec/srpen 2011*).

EU reguluje roaming, resp. jeho ceny (s ohledem na „občanský rozměr EU“) od roku 2007. Navzdory původním prohlášením, že půjde pouze o dočasné opatření, hodlá Komise původní *nařízení č. 717/2007* revidovat již podruhé (první revizí bylo *nařízení č. 544/2009*), tentokrát údajně nikoliv ad hoc, ale „strukturálně“.

Současné a navrhované stropy maloobchodních cen (€ bez DPH)

	Dnes	Návrh Komise			Návrh zprávy Angeliky Niebler		
		1. 7. 2012	1. 7. 2013	1. 7. 2014	1. 7. 2012	1. 7. 2013	1. 7. 2014
Data (za MB)	–	0,90	0,70	0,50	0,50	0,30	0,20
Odchozí hovory (za minutu)	0,35	0,32	0,28	0,24	0,20	0,15	0,06
Příchozí hovory (za minutu)	0,11	0,11	0,10	0,10	0,07	0,10	0,05
SMS (za SMS)	0,11	0,10	0,10	0,10	0,07	0,06	0,05

Zdroj: Digitální agenda: Komise navrhuje pro uživatele mobilních telefonů v zahraničí více konkurence, větší výběr a nižší ceny (*IP/11/835*), Návrh zprávy o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii (přepracované znění) (*PE476.117*)

Na základě uvedených norem [musí](#) od 1. 7. 2011 minuta odchozího roamingového hovoru stát max. 0,35 €, minuta příchozího hovoru 0,11 € a 1 SMS 0,11 €.

Obsah a sporné body

Operátoři se v průběhu slyšení stavěli za jednoznačné řešení – buď (stávající) cenovou regulaci, nebo strukturální řešení spočívající (1) v otevření trhu alternativním (virtuálním) operátorům a (2) v oddělení smluv na roamingové mobilní služby od smluv na mobilní služby v domovské síti. Kombinované řešení, které Komise navrhuje (a zpravodajka návrhu Angelika Niebler spolu s BEREC dále posiluje), podle nich vytvoří nepřehledné a nepředvídatelné právní a podnikatelské prostředí.

Shoda mezi EP, Komisí a operátory naopak pannovala stran technického řešení oddělení závazků v režimu roamingu a v domovské síti (při zachování stávajícího telefonního čísla a SIM karty): dle čl. 290 Smlouvy o fungování EU by jej měla definovat Komise ve spolupráci s operátory a BEREC, a to závaznou normou, nikoliv pouze doporučením. Do budoucna lze ale očekávat nesouhlas Rady, která preferuje postup dle čl. 291 Smlouvy o fungování EU, který jí (resp. členským státům) poskytuje větší možnost kontroly Komise.

Další vývoj

O návrhu spolurozhodují Rada a EP. Plénum EP by o něm mělo hlasovat patrně v dubnu 2012.

JUSTICE A VNITRO

Plénum EP schválilo evropský ochranný příkaz

[Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2011 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady o evropském ochranném příkazu](#)

EP na plenárním zasedání 13. 12. 2011 schválil [usnesení](#) týkající se směrnice o evropském ochranném příkazu. Nová legislativa se má týkat rozšíření ochrany obětí trestných činů napříč členskými státy EU (např. pokud se oběť trestného činu požívající ochrany v jednom členském státě přestěhuje do státu jiného).

Předmětem ochrany mají být například oběti domácího či sexuálního násilí, únosů, stalkingu, oběti, na které byl spáchán pokus o vraždu apod. a je nutné je chránit před potenciálním dalším útokem.

Kontext

Návrh směrnice o evropském ochranném příkazu vyšel z podnětu 12 členských států EU, Belgie, Bulharska, Estonska, Španělska, Francie, Itálie, Maďarska, Polska, Portugalska, Rumunska, Finska a Švédska. Na jeho základě byl v lednu 2010 zveřejněn [legislativní návrh](#), který v průběhu roku 2010 několikrát projednávala Rada i EP, který o návrhu spolurozhodoval.

Zpravodajkami návrhu, který byl projednáván ve výborech JURI a FEMM, byly poslankyně Teresa Jiménez-Becerril Barrio a Carmen Romero López.

V prvním čtení EP [schválil](#) návrh v prosinci 2010, Rada ovšem dospěla ke společné pozici v prvním čtení až na podzim 2011, na základě kompromisních jednání se zástupci EP a Komise.

Rada se návrhem na zlepšení ochrany obětí trestných činů zabývala již na [zasedání](#) v září 2011, též pod vlivem [návrhu směrnice](#) o minimálních pravidlech pro ochranu obětí trestných činů, který v květnu 2011 publikovala Komise. Už na tomto zasedání Rada dospěla neformálně ke kompromisnímu návrhu výsledného textu. Sporný bod představovala otázka, zda a jak lze ochranný režim uplatnit i v případě, že se oběti odstěhují do jiného členského státu. Šlo totiž o to, zda příslušný členský stát podle svého právního řádu uplatňuje v případě příslušného činu a ochrany jeho obětí civilní nebo trestní právo. Podle výsledného kompromisu by mělo být možné, aby všechny členské státy, u nichž jsou ochranná opatření předmětem trestního práva, uplatňovaly evropský ochranný příkaz i vůči jakémukoli jinému členskému státu, bez ohledu na to, zda jsou ochranná opatření v příslušné zemi předmětem procedury trestněprávní, občanskoprávní či administrativní (více v příspěvku „Rada vyjádřila připomínky k návrhu směrnice usnadňující přístup obviněných osob k právní ochraně“, [Monitoring září 2011](#)).

Obsah

EP se během projednávání návrhu ve svých strukturách zasazoval především o to, aby se evropský ochranný příkaz týkal obětí všech trestných činů, nejen obětí genderového násilí tedy především násilí páchaného na ženách, které doposud požívaly specifickou ochranu. O celoevropskou ochranu tak mohou žádat jakékoliv oběti nebo potenciální oběti, předmětem žádosti přitom může být ochrana proti trestnému činu jiné osoby, který může jakýmkoli způsobem ohrozit život oběti, její tělesnou, duševní a sexuální integritu, důstojnost či osobní svobodu.

Ochrana se vztahuje také na takové činy, jako je únos, nebezpečné pronásledování, tedy tzv. stalking,

případně jiné formy nepřímého nátlaku. O ochranný příkaz v jiném členském státě může požádat jakákoliv oběť, které je přiznána ochrana v jednom z členských států, jedná se tedy o vzájemné uznání nároků na specifickou ochranu spočívající především v nařízeném omezení kontaktů agresora s obětí, v zákazu přiblížení se k chráněné osobě apod.

Evropský ochranný příkaz má vydávat domovská země oběti a předat jej orgánům jiné země. Zajímavé je, že evropský ochranný příkaz by měl chránit také příbuzné oběti.

Další vývoj

Po schválení návrhu ze strany EP mají členské státy 3 roky na transpozici směrnice do svých vnitrostátních právních řádů.

Zatímco schválená forma evropského ochranného příkazu se vztahuje prozatím pouze na trestné činy, v květnu 2011 Komise navrhla [nařízení](#) o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech (více v příspěvku „Komise uveřejnila návrhy na zlepšení ochrany obětí trestných činů“, [Monitoring květen 2011](#)).

O návrhu mají také spolurozhodovat Rada a EP a jeho výsledkem má být další série předpisů týkajících se ochranných opatření v občanských věcech.

VNĚJŠÍ VZTAHY

V Bruselu se uskutečnil summit EU – Rusko

[EU-Russia Summit, Brussels, 15 December 2011](#)

15. 12. 2011 se uskutečnil summit EU – Rusko, hodnocený ze strany EU optimisticky jako „summit mnoha výsledků“. Jednání se odehrávala v Bruselu a k hlavním tématům náležel chystaný vstup RF do WTO a zavedení bezvízového režimu.

Kontext

Po období chladnějších vztahů, které vyvrcholilo v roce 2009 na pozadí rusko-ukrajinské plynové krize, zaznamenaly vztahy RF a EU nový impuls především v roce 2010, kdy bylo na summitu v Rostově na Donu podepsáno [společné prohlášení o partnerství pro modernizaci](#).

Dokument předpokládá spolupráci obou aktérů v různých oblastech modernizace ekonomiky a společnosti. Partnerství pro modernizaci má sloužit jako pružný rámec pro podporu reforem, posílení růstu a zvýšení konkurenceschopnosti a má být založen na výsledcích dosud dosažených v rámci 4 společných prostorů (dialog v oblasti otázek tý-

kajících se vnitřní a vnější bezpečnosti, ekonomiky, vzdělávání a kultury).

Podle partnerství pro modernizaci společné zájmy EU a Ruska leží v oblasti zvýšení vzájemných obchodních vztahů a investičních příležitostí, zdůrazněn je brzký vstup RF do WTO, který EU v posledních 2 letech podporovala.

V rámci partnerství pro modernizaci mají být podporovány specifické projekty, což má být příležitost pro prohlubování zejména ekonomických vztahů s Ruskem také pro jednotlivé členské státy (více v příspěvku „Summit EU – Rusko přinesl partnerství pro modernizaci“, [Monitoring červen 2010](#)).

Jako důležitý dlouhodobý cíl vztahů EU – Rusko bylo již ve společném prohlášení o partnerství pro modernizaci deklarováno zavedení režimu bezvízového styku, i když tato otázka vyvolává i kontroverze z hlediska členských států motivované politickými i jinými faktory (obava o vnitřní bezpečnost, ale také politická otázka, zda má dostat v případě liberalizace vízového styku přednost Rusko, nebo státy východního partnerství, jako je např. Ukrajina). Otázka vízového styku každopádně nyní patří k nejdůležitějším tématům dialogu EU – Rusko, jako o prioritní téma má o něj zájem především ruská strana, zájem EU je ale také motivován důležitými, především ekonomickými úvahami.

Obsah

Právě téma budoucího umožnění bezvízového styku hrálo na summitu důležitou roli. Bylo zahájeno plnění konkrétních opatření, která by měla vést až k dohodě obou stran o zrušení vízové povinnosti v případě krátkodobých pobytů (tedy podobný proces, jehož zahájení bylo nabídnuto Ukrajině).

Podobně jako v ukrajinském případě i zde vznáší EU požadavky na zavedení opatření typu biometrických pasů či posílení správy hranic, spolupráce v boji proti organizovanému zločinu, terorismu či korupci. Pro splnění těchto požadavků z ruské strany ale není stanoven žádný přesný časový rámec.

Úspěchem ruské strany bylo v poslední době přijetí [návrhu nařízení](#) ze strany EU o malém pohraničním styku, který se vztahuje na celou Kaliningradskou oblast, jež tvoří ruskou exklávu obklopenou územím členských států EU.

Po přijetí návrhu mají mít občané Kaliningradské oblasti, včetně některých obyvatel příhraničních polských oblastí, možnost získat zvláštní povolení pro více vstupů (na bázi podobné zpoplatněným krátkodobým vízům) usnadňující cestování z a do Kaliningradské oblasti přes území EU.

Zástupci EU na summitu také přivítali vstup Ruska do WTO, který se má po mnoha letech jednání a konsolidaci ne vždy jasného ruského postoje k této otázce uskutečnit zřejmě v létě 2012 po dokončení přístupového procesu. Příprava vstupu RF do WTO přinesla např. postupné zrušení poplatků za přelety nad Sibiří, které se týkaly také leteckých společností z EU. Summit se věnoval i samotnému naplňování společného prohlášení o partnerství pro modernizaci.

Ačkoli EU se kritice vnitropolitických poměrů v Rusku v posledních letech spíše vyhýbá, zmiňuje [zpráva o summitu](#) publikovaná na stránkách Evropské rady, že „modernizace“ se má týkat nejen technologické spolupráce, ale také posilování principů právního státu, ochrany občanských práv a zajištění rovných podmínek pro přístup podniků na ruském trhu.

Protesty následující v některých ruských městech po parlamentních volbách, které se v Rusku konaly na začátku prosince 2011, nebývají na setkáních evropských představitelů se zástupci ruské vlády příliš explicitně připomínány, EU nad problémy během ruských voleb [vyjádřila](#) „znepokojení“ a apelovala na ruskou stranu, aby zajistila svobodný a spravedlivý průběh prezidentských voleb, které se mají uskutečnit v březnu 2012.

Další vývoj

EU hodnotila prosincový summit s Ruskem jako „summit mnoha výsledků“. Dle Evropské rady by vstup RF do WTO mohl v blízké budoucnosti oživit i debatu o nové smlouvě mezi oběma aktéry.

Bilaterální vztahy dosud rámcově upravuje stará [dohoda o partnerství a spolupráci](#) z roku 1997, která měla být nahrazena novou dle aktuálních potřeb. Intenzivní přípravy nové smlouvy probíhaly prakticky od roku 2006, kdy se blížilo vypršení platnosti původní dohody po 10 letech, do procesu však zasáhla řada překážek (neshody mezi EU a RF týkající se ratifikace a principů [Smlouvy o energetické chartě](#), vyhrocení nejprve rusko-polských a pak i rusko-litevských sporů, které vedly k blokadě jednání o nové smlouvě na půdě EU, události jako rusko-gruzínská válka a vůbec atmosféra určitého ochlazení vzájemných vztahů od roku 2007 do první poloviny roku 2009). Je otázkou, zda vstup RF do WTO může odblokovat i některé důležité problémy spjaté s přípravou nové smlouvy (především v energetické oblasti).

Důležitý bude také vnitropolitický vývoj v samotném Rusku.

Ačkoli se neočekává bouřlivý zvrat v podobě porážky kandidujícího Vladimira Putina, ztráty hnutí Jednotné Rusko ve volbách v roce 2011 i následné protesty mnohé překvapily. Otázkou, která může ovlivnit minimálně povolební situaci v Rusku, je tedy nyní i to, s jakým výsledkem případně Putin ve volbách zvítězí. Již skutečnost, že by se mohlo konat druhé kolo prezidentských voleb, by pro staronového prezidentského kandidáta byla novou zkušeností.

V Kyjevě proběhl summit EU – Ukrajina

Ukraine-EU Summit [Joint Statement](#), Kyiv, 19 December 2011

19. 12. 2011 se v Kyjevě uskutečnil summit EU – Ukrajina. Předseda Evropské rady Herman Van Rompuy na summitu uvedl, že obě strany dokončily jednání týkající se asociační dohody, její podpis a ratifikace ale budou záviset na „politických okolnostech“.

Kontext

Smluvní vztahy mezi Ukrajinou a EU byly navázány již v 90. letech 20. století, v období vlády prezidenta Leonida Kučmy na základě [smlouvy o partnerství a spolupráci](#).

Od roku 2004 byla Ukrajina spolu s dalšími 5 státy východní Evropy a jižního Kavkazu začleněna do spolupráce s EU na základě evropské sousedské politiky, která si kladla za cíl prohloubení spolupráce EU s těmito zeměmi v oblastech ekonomiky (s cílem jejich budoucího přičlenění k jednotnému trhu), vnitřní bezpečnosti (EU šlo zejm. o spolupráci v takových otázkách, jako je boj proti terorismu, organizovanému zločinu či pašování narkotik) a v oblastech podpory demokratizace a politické transformace.

Na konci roku 2004 navíc na Ukrajině vypukla tzv. oranžová revoluce, která nejen vynesla na nejvyšší posty klíčové představitel tehdejší ukrajinské opozice, Viktora Juščenka a Julii Tymošenko, ale také povzbudila na Ukrajině rétoriku zdůrazňující ambice na vstup Ukrajiny do EU.

Rozpačité reakce ze strany EU potvrzovaly i rozpolcenost členských států v otázce prohlubování vztahů se státy východní Evropy (např. Polsko jako tradiční největší podporovatel posilování vztahů EU s Ukrajinou, spolu s některými dalšími státy střední a východní Evropy, na druhé straně řada zemí západní Evropy vyjadřovala větší opatrnost, případně nezájem o tuto problematiku vzhledem k vlastním jiným zahraničněpolitickým zájmům). Navzdory tomu po roce 2004 mezi EU a Ukrajinou došlo ke značnému

prohloubení zejména obchodních vztahů, novým tématem a postupně i problémem vzájemných vztahů se stala i energetika (vzhledem k tranzitní pozici Ukrajiny pro přepravu ropy a zejm. plynu z Ruska).

V roce 2008 zástupci Ukrajiny na summitu v Paříži podepsali dohodu o započítání jednání o přípravě asociační dohody mezi Ukrajinou a EU. V následujícím roce (2009) byla během českého předsednictví v Radě EU spuštěna iniciativa východního partnerství, která počítala s postupným začleňováním zemí východní Evropy a jižního Kavkazu do zóny volného obchodu, s další spoluprací v energetické oblasti a výhledově i s liberalizací vízového styku mezi EU a těmito zeměmi.

V roce 2009 ovšem vztahy mezi EU a Ukrajinou ovlivnila také rusko-ukrajinská „plynová krize“, která poprvé v historii vedla dokonce k dočasnému uzavření dodávek ruského plynu ukrajinskou cestou. Také bouřlivý politický vývoj na Ukrajině, ztráty pozic i vzájemné spory mezi představiteli „oranžového tábora“, stejně jako zaostávání Ukrajiny v plnění některých závazků vůči EU vznášely otazníky nad přehnaným optimismem.

V roce 2010 dokonce Juščenko na postu prezidenta vystřídal jeho někdejší rival Viktor Janukovyč a tento fakt, stejně jako brzký podpis dohody Ukrajiny s Ruskem o prodloužení pronájmu základny na Krymu ruské části černomořské flotily, vedl nejen média k očekávání obratu zahraničněpolitického kurzu Ukrajiny od EU směrem k RF. Janukovyč ovšem krátce po svém nástupu deklaroval zájem Ukrajiny pokračovat v rozhovorech o asociační dohodě, které byly v té době kvůli řadě dílčích problémů týkajících se obsahu samotné dohody pozastaveny.

V průběhu roku 2010 se ovšem výrazně zhoršilo hodnocení vnitropolitického vývoje na Ukrajině ze strany příslušných institucí EU. V listopadu 2010 plénum EP vydalo kritickou [rezoluci](#) o politické situaci na Ukrajině.

Předmětem kritiky bylo především ovlivňování ukrajinských médií ze strany vlády, vzrůstající vliv tajných služeb a také nově přijatý volební zákon, který se záhy projevil na výsledcích místních a regionálních voleb. Přes obsaženou kritiku ovšem rezoluce nadále podporovala směřování Ukrajiny k dalšímu posilování vztahů s EU (více v příspěvku „Summit EU – Ukrajina pootevřel Ukrajině cestu v oblasti liberalizace vízového styku“, [Monitoring listopad 2010](#)).

Kritika EU vůči dění na Ukrajině zesílila v roce 2011, a to především v souvislosti se soudním procesem vedeným proti bývalé premiérce Tymošenko.

Projevovalo se to jak na zářijovém summitu východního partnerství ve Varšavě (více v příspěvku „Ve Varšavě se uskutečnil summit východního partnerství“, [Monitoring září 2011](#)), tak zejm. poté, co byl vynesena rozsudek odnětí svobody v délce trvání 7 let, na který EU reagovala odložením schůzky s ukrajinským prezidentem Janukovyčem, jež se měla původně konat již na podzim 2011.

EP v [usnesení](#) adresovaném Radě, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost, které plénum schválilo 1. 12. 2011, ovšem doporučil schůzku týkající se jednání o asociační dohodě i následný prosincový summit EU – Ukrajina uskutečnit s poukazem na to, že Ukrajina je pro EU strategickou zemí.

Obsah

EU tedy nakonec navzdory své mimořádně ostré kritice na adresu Ukrajiny summit uskutečnila. Dokončena byla také jednání o asociační dohodě, ačkoli je komplikovala řada otázek spojených především s jednáními o podrobnostech týkajících se ustanovení zóny volného obchodu, která se má týkat volného pohybu zboží, služeb a částečně také osob.

Zde je třeba podotknout, že na summitu v listopadu 2010 EU nabídla Ukrajině plán týkající se liberalizace vízového styku, ovšem pouze v oblasti krátkodobého pobytu. Realizace tohoto plánu si navíc ještě vyžádá na ukrajinské straně řadu reformních opatření v oblastech vnitřní bezpečnosti, ochrany hranic, migrační politiky či vnějších vztazích.

Asociační dohoda, která zakotvuje vytvoření prohloubené zóny volného obchodu mezi EU a Ukrajinou, požaduje také v řadě oblastí harmonizaci ukrajinského právního systému s *acquis communautaire*.

K problematickým bodům jednání mezi EU a Ukrajinou v této souvislosti patřily především ochrana duševního vlastnictví či otázka liberalizace obchodních vztahů v oblasti zemědělských produktů.

EU podle [slov](#) předsedy Evropské rady Van Rompuy, který se summitu zúčastnil spolu s předsedou EK José Manuelem Barrosem, má zájem na brzkém podpisu a ratifikaci dohody, důležitý ale bude politický vývoj na Ukrajině.

Samotná asociační dohoda význam dodržování lidských práv, základních svobod a zásad právního státu zdůrazňuje.

V [tiskovém prohlášení](#) Van Rompuy explicitně hovořil o tom, že EU je znepokojena kroky, které vnímá jako uplatňování „selektivní spravedlnosti“ na Ukrajině. Doporučil proto provést komplexní reformu soudnictví a přijmout opatření, která by zaručila svobodu tisku a shromažďování.

Další vývoj

Vztahy mezi EU a Ukrajinou se zejména v politické dimenzi v roce 2011 dostaly do krize, která vyvrcholila odložením schůzky s prezidentem Janukovyčem.

EU ale byla v této souvislosti také kritizována některými experty za to, že reakce na proces s Tymošenkou, který má hlubší politické pozadí a odráží složitou realitu vnitropolitického vývoje na Ukrajině od dob oranžové revoluce, jež nelze interpretovat černobíle, byly účelové. Kritické hlasy zdůrazňovaly, že EU v řadě oblastí rozvíjí vztahy s vnějšími aktéry, a to především tam, kde je to výhodné, aniž by byla tak důsledná v kritice vnitropolitických poměrů a stavu demokratizace v těchto zemích (vztahy EU s Ruskem či s některými státy kaspického regionu, které by se mohly potenciálně stát dodavateli surovin do EU). Zaznívala varování, že ochlazení vztahů mezi EU a Ukrajinou by mohlo zabrzdit proces podpisu a ratifikace asociační dohody.

Z vyjádření představitelů EU je jasné, že EU nechce Ukrajinu do budoucna zcela ztratit a hodlá vzájemné vztahy dále rozvíjet, případné neshody v politických záležitostech však budou proces ratifikace ovlivňovat.

Za zmínku stojí, že 14. 12. 2011 plénum EP přijalo také [usnesení](#) týkající se přezkumu evropské sousedské politiky. Revizi této politiky [navrhla](#) Komise spolu s vysokou představitelkou EU pro SZBP Catherine Ashtonovou v květnu 2011. EP v rezoluci mimo jiné požaduje, aby jakýkoli další rozvoj vztahů mezi EU a jejími sousedy v jižní i východní dimenzi byl podmíněn směřováním k demokracii a dodržováním lidských práv.

VNITŘNÍ TRH**K jednotnému evropskému patentu už údajně zbývá jen krůček**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany ([KOM\(2011\)215](#))

Návrh nařízení Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany s ohledem na příslušná ujednání o překladu ([KOM\(2011\)216](#))

Zástupci Rady a EP se 1. 12. 2011 dohodli na základních parametrech jednotného evropského patentu, [některé otázky](#) ale zůstávají otevřené i po jednání Rady 5. 12. 2011.

Kontext

Komise v červenci 2010 uveřejnila [návrh](#) týkající se „ujednání o překladu pro patent EU“. Cílem bylo snížit cenu patentových přihlášek, jež je podle Komise až 17krát vyšší než v USA (činí až 32 tis. €, z čehož 23 tis. € padne na překlady; více v příspěvku „Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring červenec/srpen 2010](#), a [zde](#)). Rada ale kvůli odporu Itálie a Španělska nebyla schopna dospět k nezbytnému jednomyslnému souhlasu všech členských států (více v příspěvku „Rada se neshoduje, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring říjen 2010](#), a v příspěvku „Rada se opět neshodla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring listopad 2010](#)). Komise proto na žádost 12 členských států navrhla zahájení posílené spolupráce bez účasti Itálie a Španělska (více v příspěvku „Komise navrhla ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci“, [Monitoring prosinec 2010](#)). EP i Rada souhlasily (více v příspěvku „EP schvaluje ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci“, [Monitoring únor 2011](#), a v příspěvku „Rada schválila ve věci patentů zahájení posílené spolupráce“, [Monitoring březen 2011](#)). Komise proto v dubnu 2011 uveřejnila 2 potřebné (meritorní) návrhy (více v příspěvku „Evropský patent znovu ožívá“, [Monitoring duben 2011](#)), jež Rada schválila (v základních parametrech) v červnu 2011 (více v příspěvku „Rada schválila evropský patent“, [Monitoring červen 2011](#)). Posílená spolupráce je od přijetí Amsterodamské smlouvy možná, pokud se pro její implementaci rozhodne minimálně třetina (nyní 9) členských států EU. V současnosti je upravena čl. 329 Smlouvy o fungování EU.

Obsah a sporné body

Evropské (unijní) patenty by měl udělovat Evropský patentový úřad (EPO), který na mezivládní bázi sdružuje patentové organizace ze 27 členských zemí EU a z 11 dalších evropských zemí, EU by v něm ale měla být reprezentována výborem, v němž by krom členských států (s výjimkou Itálie a Španělska) měl být zastoupen i EP a Komise.

EPO takové řešení podporuje, stejně jako 3 jazyky, v nichž by měl být evropský patent veden (angličtina, francouzština a němčina).

Patentová přihláška by měla moci být v kterémkoli úředním jazyce EU plus v jednom ze zmíněných 3 jazyků (ve zbývajících 2 by mělo postačovat její shrnutí). Po dobu nejvýše 12 let by měl být evropský patent překládán do angličtiny, byl-li vydán ve francouzštině nebo němčině, resp. do jiného úředního jazyka EU, by-li vydán v angličtině.

Náklady za překlad patentů, bylo-li o ně požádáno v jiném jazyce než v angličtině, francouzštině nebo němčině, by měly být dotčeným žadatelům kompenzovány, a to až do výše 100% (tržní ceny technického překladu).

Výnosy z patentů (resp. z jejich registrace a vedení u EPO) by měly sloužit k podpoře malých a středních podniků (popř. i jiných právnických osob a neziskových organizací; srov. čl. 5 návrhu KOM(2011)215), jež své patentové přihlášky podávají primárně v jiném jazyce než ve 3 „oficiálních“ (proto, že úředním jazykem jejich domovské země žádný z těchto jazyků není).

Polovinu výnosů by měl získat EPO, polovinu členské státy. Přesný distribuční klíč by měl definovat výše zmíněný výbor EU při EPO, nikoliv Komise (prostřednictvím komitologie, resp. článku 290 Smlouvy o fungování EU).

Nejspornější je budoucí úprava soudu k jednotnému řešení patentových sporů, který navíc není předmětem výše uvedených návrhů (protože Soudní dvůr EU v březnu 2011 vydal rozsudek, že vzhledem k posílení spolupráci ve věci patentů je třeba, aby si právo EU zachovalo dostatečnou autonomii, což by v praxi mělo znamenat vyšší míru využití právě Soudního dvora EU při případných sporech o interpretaci unijního práva; více v příspěvku „Rada schválila ve věci patentů zahájení posílené spolupráce“, [Monitoring března 2011](#)). EP (zpravodajové Bernhard Rapkay, Raffaele Baldassarre a Klaus-Heiner Lehne) ale požaduje, aby se o soudu s ohledem na (finanční) zájmy malých a středních podniků jednalo současně s ostatními návrhy (více v příspěvku „JURI schválil mandát pro jednání s Radou o patentech“, *Ve zkratce...*, [Monitoring listopad 2011](#)). V opačném případě je připraven dohodu o patentu blokovat.

Rada se sice shodla na tom, jak budou vypadat jednotlivé součásti patentového soudu (první instance rozdělená na centrální, lokální/národní a regionální složku plus odvolací soud) a v jakých jazycích se povedou řízení (místní úřední jazyk, popř. jazyk patentu), není ale jasné, kde by měl soud (resp. centrální složka první instance) sídlit (v úvahu přicházejí Londýn, Mnichov a Paříž; odvolací soud by měl sídlit v Lucemburku a arbitrážní složka v Lublani a Lisabonu), jaký vztah (povinnosti) k němu budou mít státy, na jejichž území bude soud působit, jak se bude soud financovat, kolik ratifikací postačí, aby mohl začít fungovat (fakticky půjde o mezivládní dohodu mimo rámec EU), zda (a jak) bude soud (podle německého vzoru) vnitřně rozdělen na část, která se bude zabírat porušením patentů, a část, která se bude věnovat posuzování samotné platnosti patentů,

jaké budou kompetence centrální složky první instance a po jak dlouhou dobu bude možné u EPO ještě získávat dosavadní („neevropské“) patenty.

Do debaty o podobě patentového soudu zasáhla také právnická organizace CCBE, která vyjádřila obavu, že výsledek, alespoň jak se v současnosti jeví, přinese více problémů, než je s to vyřešit, protože patentový soud bude pro zainteresované subjekty, a zvláště malé a střední podniky, znamenat větší právní nejistotu.

Další vývoj

Rada hodlala otázku řešení patentových sporů, resp. patentového soudu, uzavřít 22. 12. 2011, polské předsednictví ale bylo nuceno 16. 12. 2011 uznat, že kompromisu zainteresovaných členských států nedosáhne (Polsko coby sídlo centrální složky první instance patentového soudu preferovalo nekonsensuální Paříž). O všech parametrech společného evropského patentu proto bude dále (od ledna 2012) jednat předsednictví dánské.

Výbor JURI se k celému balíku [vyjádřil](#) 20. 12. 2011 s tím, že pokud bude na půdě Rady vše dojednáno, vyjádří se plénum EP k celému balíku patrně v únoru 2012.

K jednotnému evropskému patentu by se po proběhnutých volbách údajně mohla přidat i Itálie se Španělskem, které jej dříve odmítaly. V praxi ale spíše akceptují jen ustanovení o patentovém soudu, s jazykovými otázkami (tedy s překlady patentů) mají obě země problém i nadále.

Rada souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 89/666/EHS, 2005/56/ES a 2009/101/ES, pokud jde o propojení ústředních, obchodních a podnikových rejstříků (KOM(2011)79)

Rada 5. 12. 2011 [odsouhlasila](#) propojení národních obchodních rejstříků a vyřešila i otázku financování.

Kontext

Komise svůj návrh uveřejnila v únoru 2011 (více v příspěvku „Komise chce propojit obchodní rejstříky v celé EU“, [Monitoring únor 2011](#)). V současnosti je správa obchodních rejstříků v EU v plné kompetenci členských států, popř. jejich místních (Německo) nebo regionálních (Rakousko) autorit. EU pouze [směrnici č. 68/151](#), resp. [č. 2003/58](#) zajistila, aby je všechny členské státy od roku 2007 zpřístupnily také online. Z toho plyne, že poskytované informace jsou zpravidla v jednom jazyce, a pokud

už dochází k nějaké (dobrovolné) přeshraniční kooperaci, pak je povětšinou limitovaná na určitý typ dat a/nebo generuje data pouze jednorázově (v dávkách), což v praxi znamená, že informace zastarávají. Také není vždy zajištěno, že konkrétní podnikatelský subjekt je v rámci EU za všech okolností jednoznačně identifikovatelný.

Návrh pozměňuje směrnice [č. 89/666](#), [č. 2005/56](#) a [č. 2009/101](#).

Výbor JURI přijal relevantní [zprávu](#) Kurta Lechnera v listopadu 2011 (více v příspěvku „JURI souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU a zahájením jednání s Radou“, [Monitoring listopad 2011](#)).

Obsah a sporné body

Nová směrnice by měla legislativně ošetřit elektronické propojení (online verzí) obchodních rejstříků ze všech členských států EU, a to za finančního podílu EU i členských států (členské státy by měly financovat přizpůsobení svých rejstříků, EU pak správu [společné unijní platformy](#), která národní obchodní rejstříky pouze doplní, a to už z finančních prostředků, jimiž může disponovat do konce roku 2013).

Členské státy by si měly zachovat právo zpoplatňovat poskytování informací z obchodních rejstříků (pokud je uplatňují). Obecně platí, že Rada souhlasí s výborem JURI, že obchodní rejstříky členských států by neměly být „evropeizovány“ (harmonizovány), rozchází se s ním ale v roli, již by měl hrát EP při přijímání technických modifikací: zatímco EP ji požaduje, Rada je proti.

Další vývoj

Plénium EP by mělo o návrhu jednat v únoru 2012.

Z dosavadních negociací plyne, že EP by měl být s to dospět k výsledku i přesto, že s některými požadavky Rady nesouhlasí.

IMCO souhlasí s tím, aby se zpřísnily bezpečnostní a emisní standardy pro motocykly

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. .../2010 o schvalování a dozoru nad trhem dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek ([KOM\(2010\)542](#))

Výbor IMCO 5. 12. 2011 [schválil](#) poměrem 28:0:3 van de Campovu [zprávu](#) týkající se zpřísnění bezpečnostních a emisních standardů pro motocykly. Výsledkem by mělo být např. to, že všechny motocykly budou muset být vybaveny systémem ABS.

Kontext

Komise svůj návrh nařízení uveřejnila v říjnu 2010 s cílem zjednodušit a zpřísnit 15 v současnosti platných směrnic (nejdůležitější z nich je [směrnice č. 2002/24](#)) a sladit jejich obsah s podobnými normami, jež upravují jiné kategorie vozidel (motocykly, mopedy, elektrokola, silniční čtyřkolky ap. tvoří kategorii „L“; více v příspěvku „Bezpečnostní a emisní standardy pro motocykly se zpřísní“, [Monitoring říjen 2010](#)). Ve výsledku by se podle Komise měl snížit počet smrtelných úrazů na motocyklech, jejichž počet (v porovnání se sumárními čísly u jiných kategorií vozidel) údajně zůstává stejný nebo mírně stoupá (v roce 2008 např. dosáhl v EU jako celku 5 520; zatímco na provozu se vozidla kategorie L podílejí jen 2%, smrtelné nehody, které jejich řidiči způsobili, dosahují 16%).

Jedinou výjimkou z uvedeného trendu by mělo být uvolnění limitu 74 kW coby dosud nejvyššího povoleného výkonu motocyklů.

Obsah a sporné body

IMCO – navzdory výrobcům – souhlasí s tím, aby byl každý motocykl s objemem motoru nad 51 cm³ uvedený na trh počínaje 1. 1. 2016 vybaven systémem ABS (Komise ABS navrhovala až pro stroje nad 125 cm³ a až od roku 2017), podporuje i požadavek na automatické rozsvícení světel.

Majitelé motocyklů by si také již neměli moci (legálně) své stroje upravovat tak, aby se zvyšovala jejich rychlost, proti čemuž protestuje zejm. organizace FEMA. Na druhou stranu by se měly otevřít nové možnosti pro nezávislé servisy motocyklů (měly by být fakticky postaveny na roveň servisům autorizovaným).

Mopedy by měly splňovat emisní normu Euro 3 od 1. 1. 2016, všechna ostatní vozidla kategorie L od téhož data normu Euro 4 nebo Euro 5 a od 1. 1. 2020 (povinně) Euro 6.

Do 1. 1. 2016 by Komise měla uveřejnit studii týkající se vlivu vozidel kategorie L na životní prostředí. Krom přímého účinku nařízení (směrnice implementoval každý členský stát zvlášť) by měla nová norma také „legalizovat“ hybridní a/nebo elektrické motocykly. (Obecně platí, že by měla definovat předmět regulace, specifikovat kategorie dotčených motocyklů a stanovit jejich emisní limity. Úpravou testovacích postupů, technických detailů a administrativních procedur by se měla zabývat až další 4 nařízení, která Komise teprve připravuje.)

Další vývoj

Plénium by mělo o van de Campově zprávě hlasovat 13. 2. 2012.

IMCO v následujícím období prozkoumá možnost uzavření kompromisu o návrhu v prvním čtení s Radou, aby se nové nařízení mohlo začít uplatňovat (ideálně) od 1. 1. 2013.

Komise zavádí „evropské fondy pro sociální podnikání“

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on European Social Entrepreneurship Funds (COM(2011)862)

Komise 7. 12. 2011 [předložila návrh](#) nařízení, které má do práva EU zavést pojem „evropský fond pro sociální podnikání“.

Kontext

Podle Komise lze v EU [označit](#) za „sociální“ 10% podniků. Údajně zaměstnávají více než 11 mil. zaměstnanců, obecně se ale potýkají s nedostatkem prostředků, zejm. ze soukromých zdrojů, a/nebo s jejich imobilitou přes hranice.

Obsah

Definování „evropského fondu pro sociální podnikání“ by mělo zajistit, že pokud správci těchto fondů splní nové legislativní podmínky (budou min. 70% kapitálu vynakládat na podporu sociálních podniků), budou moci nabízet své prostředky v rámci celé EU, podle Komise transparentně a přehledně (a to jak z hlediska příjemců prostředků, tedy „sociálních“ podniků, tak z hlediska investorů, zatím prakticky výlučně právnických osob).

Další vývoj

Návrh posoudí procedurou spolurozhodování Rada a EP.

Komise představila strategii k zajištění prostředků pro malé a střední podnikání

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on European Venture Capital Funds (COM(2011)860)

Komise 7. 12. 2011 [uvěřejnila](#) strategii, jež by měla napomoci malým a středním podnikům k snazšímu přístupu k finančním prostředkům.

Kontext

Komise hodlá strategii čelit faktu, že malé a střední podniky (do 50, resp. 250 zaměstnanců; v EU je takových 23 mil., tedy 99%) jsou za stávající hospodářské/dluhové krize schopny dosáhnout na finanční prostředky nezbytné pro jejich aktivity jen

zhruba ze dvou třetin, zejm. proto, že jim banky neposkytují úvěry.

Malé a střední podniky generují více než 50% přidané hodnoty v EU (nepočítaje v to finanční sektor) a v letech 2006–2011 vytvořily v EU 80% nových pracovních míst.

Obsah

Strategie („akční plán“) [obsahuje](#) především požadavek na zvýšení finanční podpory z rozpočtu EU (mj. 1,4 mld. € z programu pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků [COSME](#) v letech 2014–2020) a z EIB (přibližně 10 mld. € ročně). Krom toho Komise předložila také [návrh](#) nařízení, jež by mělo stanovit jednotná pravidla pro uvádění fondů rizikového kapitálu (venture capital) na trh.

Všichni kvalifikovaní správci fondů by měli moci po splnění podmínek (obecně: investovat 70% kapitálu do malých a středních podniků a nezadlužovat se) v celé EU poskytovat prostředky po hlavičkou fakticky certifikovaného „evropského fondu rizikového kapitálu“. Na druhou stranu by již nebyli nuceni splňovat „komplikované požadavky, které se v jednotlivých členských státech liší“, jak tvrdí Komise: jediná certifikace, zahrnující mj. i podmínky pro investory fondů rizikového kapitálu dle [směrnice č. 2004/39](#) (MiFID), by měla postačovat pro celou EU (podobný model Komise zvolila již ve [směrnici č. 2011/61](#) o správcích alternativních investičních fondů).

Komise si od uvedených opatření slibuje, že zavedením jednotného souboru pravidel budou mít fondy rizikového kapitálu potenciál přilákat více kapitálových závazků a zvyšovat svůj objem (v EU v průměru 60 mil. €, zatímco např. v USA cca 130 mil. €; od toho se odvíjí i průměrná investice do konkrétního podniku, jež v EU dosahuje přibližně 2 mil. € – a počáteční investice je ještě nižší, cca 400 tis. € –, zatímco v USA jsou investice v obou případech zhruba dvojnásobné; více [zde](#)).

Fondů rizikového kapitálu budou podle Komise využívat zejm. nové a/nebo menší firmy; starší a větší subjekty zpravidla dosáhnou na prostředky prostřednictvím standardních bankovních úvěrů. V současnosti fondy rizikového kapitálu v EU působí primárně ve Velké Británii, Francii či Dánsku a finanční potřeby malých a středních podniků kryjí cca z 2% (v USA z 14%, a právě takového nasycení trhu by chtěla Komise novou normou dosáhnout).

Sporné body

Podle UEAPME jde návrh Komise správným směrem, neřeší ale otázku reforem daňových systémů členských států. Právě rozdílné daňové systémy podle UEAPME způsobují, že fondy rizikového

kapitálu hrají v EU výrazně menší roli než např. v USA. Organizace ale uznává, že jde o otázku, kterou by se měly primárně zabývat členské státy.

Další vývoj

O návrhu nařízení bude spolurozhodovat Rada a EP.

EP podpořil výjimku z účetních uzávěrek mikropodniků

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 78/660/EHS o ročních účetních závěrkách některých forem společností, pokud jde o mikrosubyjekty (KOM(2009)83)

Plénium EP 13. 12. 2011 podpořilo výjimku pro mikropodniky týkající se předkládání ročních účetních uzávěrek.

Kontext

Komise svůj návrh na revizi [směrnice č. 78/660](#), vztahující se obecně na všechny společnosti s výjimkou např. finančních institucí, předložila v únoru 2009 s cílem snížit požadavky na velmi malé podnikatelské subjekty, jež vyvíjejí nevýznamnou nebo žádnou přeshraniční aktivitu.

Text zavádí pojem „mikropodnik“ s účetní rozvahou nejvýše 500 tis. € ročně, čistým obratem 1 mil. € ročně a/nebo nejvýše 10 zaměstnanců (splněna musí být alespoň 2 ze 3 uvedených kritérií; více v příspěvku „EP: Mikropodniky mohou získat výjimku z účetních uzávěrek“, [Monitoring leden 2010](#)).

Plénium EP v březnu 2010 zavedení výjimky pro mikropodniky schválilo, ovšem s předpokladem, že ji musí autorizovat separátně každý členský stát (podle svých potřeb) a musí být zachována povinnost sběru a uchování dat o obchodních transakcích a finanční situaci mikropodniků (více v příspěvku „EP mikropodnikům potvrdil výjimku z účetních uzávěrek“, [Monitoring březen 2010](#)). Ještě v dubnu 2011 vypadala situace v Radě z hlediska podpory nové normy problematicky (více v příspěvku „Rada debatuje o výjimce z účetních uzávěrek mikropodniků“, [Monitoring duben 2010](#)), ovšem již v květnu 2011 dosáhly členské státy politické dohody (více v příspěvku „Rada dosáhla politické dohody o výjimce z účetních uzávěrek mikropodniků“, [Monitoring květen 2011](#)). Neformálního kompromisu, jehož základní parametry jsou uvedeny níže, dosáhly obě instituce v listopadu 2011.

Obsah

Nová norma by měla na žádost EP zvýšit prahy 2 ze 3 výše uvedených kritérií mikropodniků, aby na výjimku „dosáhl“ větší počet subjektů.

Podle Rady měl mít mikropodnik účetní rozvahu nejvýše 250 tis. € ročně a čistý obrat 500 tis. € ročně, tedy polovinu toho, co navrhovala Komise. Podle kompromisu by měla účetní rozvaha činit až 350 tis. € ročně a čistý obrat až 700 tis. € ročně. Na požadavku na počet zaměstnanců by se nemělo měnit nic.

Stále by mělo platit, že zavedení výjimky bude fakultativní, tj. že členské státy se budou moci rozhodnout, zda ji na svém území uplatní, nebo ne. Na druhou stranu bude muset být zachována povinnost sběru a uchování dat o obchodních transakcích a finanční situaci mikropodniků.

Sporné body

Řada relevantních aktérů (zejm. ACCA) uvedené změny dlouhodobě rozporuje s argumentem, že pokud již EU hodlá umenšovat byrokratickou zátěž, měla by tak činit jinde, neboť řada dat s ročních účetních uzávěrek sice nebude třeba pro daňové authority, ale kupř. finanční instituce je budou kvůli poskytování úvěrů vyžadovat i nadále – a podniky je proto budou i nadále nuceny sbírat a vyhodnocovat.

UEAPME tuto argumentaci podporovalo rovněž, ale hlasování pléna EP nakonec přivítalo. [Stejně](#) jako odpovědný komisař Michel Barnier, který [tvrdí](#), že nové opatření ulehčí 5 mil. podniků v celé EU.

Další vývoj

Rada měla o kompromisu hlasovat 19. 12. 2011.

Uznávání odborných kvalifikací projde revizí

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications and Regulation [...] on administrative cooperation through the Internal Market Information System (COM(2011)883)

Komise 19. 12. 2011 [uveřejnila návrh](#) mající revidovat stávající směrnici o uznávání odborných kvalifikací.

Kontext

Stávající [směrnice č. 2005/36](#) stanovuje pravidla pro uznávání odborných kvalifikací v případě 800 kategorií [regulovaných profesí](#) (profesí samých je cca 4 700), kvalifikace 7 profesí (lékaři, stomatologové, lékárníci, zdravotní sestry, porodní asistentky, veterináři a architekti) jsou na jejím základě uznávány automaticky. Norma se týká občanů členských států EU, na (některé) občany třetích zemí se vztahují [normy jiné](#). (Praktické informace lze získat mj.

v [dokumentu](#) „Everything you need to know about the recognition of professional qualifications“.)

To, že Komise předloží revizní návrh, bylo jasné delší dobu (již dříve předložila [zelenou knihu](#), problematikou se zabýval EP, když v listopadu 2011 přijal nelegislativní [zprávu](#) Emmy McClarkin; více v příspěvku „EP: Uznávání odborných kvalifikací v EU musí být rychlejší“, [Monitoring listopad 2011](#)), otázkou bylo jen to, co bude jeho obsahem.

O uznání kvalifikace v EU podle Komise zatím žádalo nejméně 230 tis. občanů členských států.

Obsah

Komise vyslyšela požadavky (nejen) EP, aby na bázi dobrovolnosti (zainteresovaných profesních sdružení) vznikl „evropský profesní průkaz“ propojený s elektronickým systémem [IMI](#).

To by mělo zajistit, že uznávání odborných kvalifikací bude až o polovinu rychlejší (namísto 12 i jen 6 týdnů) a obejde se bez četných (dosud velmi časových) byrokratických procedur (problémem je zejm. koncept tzv. částečného přístupu k profesi, jenž se uplatňuje v případech, kdy nejsou definice jednotlivých profesí mezi členskými státy srovnatelné; srov. [rozsudek Soudního dvora EU C-330/03](#)), vše samozřejmě za striktního dodržení podmínky zachování ochrany osobních údajů.

Informace o uznávání profesních kvalifikací by měly být dostupné na jednotných kontaktních místech (JKM), které vznikly v důsledku přijetí tzv. směrnice o službách ([směrnice č. 2006/123](#); v ČR je jich [15](#)).

Občané by měli na JKM získat informace o dokumentech požadovaných k uznání jejich kvalifikací, popř. dokončit potřebné on-line postupy.

Na druhou stranu by se měly zpřísnit minimální požadavky na odbornou a jazykovou přípravu lékařů, stomatologů, lékárníků, zdravotních sester, porodních asistentek, veterinárních lékařů a architektů.

Např. zdravotní sestry a porodní asistentky by měly mít absolvováno nikoli 10, ale 12 let všeobecného vzdělání, lékaři by se měli na svou profesi připravovat min. 5 500 hodin v průběhu 5 let a architekti 6 let, a to ve formátu 4+2, popř. 5+1, tj. 4 roky/5 let univerzitního studia a 2 roky/1 rok praxe pod dohledem supervizora. (Další příklady i výjimky z uvedených pravidel lze nalézt v dedikované [tiskové zprávě](#).)

Ve zdravotnictví by se měl začít uplatňovat i mechanismus varování, který by měl garantovat, že se všichni zainteresovaní včas dozvědí o zahájení řízení s konkrétním držitelem kvalifikace, např. pokud mu bylo z nějakého důvodu zakázáno poskytovat služby (typicky lékař se zákazem výkonu své profese).

Obecně by se měl rozšiřovat počet kvalifikací, které by měly být uznávány automaticky.

V současnosti jde pouze o 7 zmíněných profesí (lékaři, stomatologové, lékárníci, zdravotní sestry, porodní asistentky, veterináři a architekti). Podle [tiskové zprávy](#) by měly být zavedeny „společné rámce odborné přípravy a společné zkoušky, které nahradí společné platformy“. Nemělo by jít o obligatorní záležitost: společné rámce (a tedy automatické uznávání kvalifikací) by měly využívat jen profese, které o to projeví zájem, pokud je podpoří alespoň 9 členských států. Na druhou stranu členské státy by měly do budoucna lépe odůvodňovat, proč některé profese regulují prostřednictvím požadavku na zvláštní kvalifikaci.

Sporné body

Zainteresovaní aktéři (mj. UEAPME) návrh Komise vesměs přivítali, zejm. zavedení elektronického evropského profesního průkazu. Rozporovali ovšem všeobecnou legalizaci konceptu tzv. částečného přístupu (viz výše): údajně bude obtížné aplikovatelný a potenciální přínosy nové normy v mnohém eliminuje. Komise nicméně argumentuje tím, že s ohledem na veřejné zdraví budou moci členské státy částečný přístup k té které profesi na svém území zakázat.

Další vývoj

Návrhem se v dohledné době začne zabývat Rada a EP, které o něm spolurozhodují.

Komise přijala balík týkající se státní podpory veřejným službám

Sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (K(2011)9404)

Rozhodnutí Komise ze dne 20.12.2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (K(2011)9380)

Sdělení Komise. Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (2011) (K(2011)9406)

Předloha nařízení Komise (EU) č. .../.. ze dne 20.12.2011 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udělenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu (K(2011)9381 draft)

Komise 20. 12. 2011 [přijala](#) balík 4 textů upravujících otázky spjaté s poskytováním státní podpory veřejných službám.

Kontext

Otázka veřejných služeb (v dikci EU „služeb obecného hospodářského zájmu“) se dostala do centra pozornosti v souvislosti s rozsudkem Soudního dvora EU ve věci Altmark (podle německé autobusové společnosti) z roku 2003 ([C-280/00](#)). Ten stanovil, že udělení státní podpory poskytovateli veřejné služby je možné jedině ve výši, která kompenzuje samotný závazek poskytování veřejné služby.

Proto v roce 2005 [vzniklo rozhodnutí č. 2005/842](#), které stanovuje, za jakých podmínek je možné poskytnout státní podporu, aniž by bylo nutné ji oznámit Komisi, a [tzv. rámec \(2005/C297/04\)](#), který určuje, jak postupovat v případech, kdy to nutné je. Uvedené dokumenty doplnila revize tzv. směrnice o transparentnosti ([směrnice č. 2006/111](#)). Platnost celého balíku vypršela v listopadu 2011.

O státní podporu se nejedná, pokud jsou naplněny následující 4 podmínky: 1. jasná definice cíle veřejné služby; 2. parametry pro výpočet kompenzací jsou objektivně stanoveny dopředu; 3. kompenzace nepřekračují nezbytně nutné náklady vzniklé při plnění závazku veřejné služby; 4. poskytovatel je vybrán v tendru nebo jsou kompenzace vypočítány na základě nákladů řádně řízené společnosti, jež je adekvátně vybavena k poskytování veřejné služby. Obecně platí, že o kompenzaci poskytovatelům veřejných služeb není třeba zpravovat Komisi, pokud činí max. 30 mil. € při obratu 100 mil. €. (Nejčastěji bývá Komise notifikována v oblasti poštovních služeb a audiovizuálního vysílání, mezi lety 2006–2011 se tak stalo v 15, resp. 16 případech. Nejméně rozhodnutí naopak Komise vydává v oblasti odpadového a vodního hospodářství – kvůli jejich lokálnímu charakteru, a tedy obvykle malému rozsahu veřejné podpory.)

Komise otázku služeb obecného hospodářského zájmu zařadila do své širší iniciativy „Single Market Act“ (více v příspěvku „Komise tvrdí, že už ví, jak restartovat vnitřní trh“, [Monitoring říjen 2010](#)). Veřejná konzultace k otázce revize pravidel poskytování státní pomoci veřejným službám proběhla od června do září 2010 (více v příspěvku „Komise otevřela debatu o působení EU v oblasti veřejných služeb“, [Monitoring červen 2010](#)).

Konzultace k samotnému balíku byla uzavřena v říjnu 2011 (více v příspěvku „Zainteresovaní aktéři kritizují nové vymezení veřejných služeb a státní podpory“, [Monitoring říjen 2011](#)). [Sdělení](#) týkající se poskytování státní podpory veřejným službám a [zprávu](#) o fungování dosavadních pravidel Komise uveřejnila již v březnu 2011 (více v příspěvku „Komise hodlá změnit pravidla poskytování státní pomoci veřejným službám“, [Monitoring březen 2011](#)), plénum EP se k oběma dokumentům vyjádřil

prostřednictvím [zprávy](#) Petera Simona v listopadu 2011 (více v příspěvku „EP: Veřejné služby a související státní podporu musíme ošetřit jinak, než požaduje Komise“, [Monitoring listopad 2011](#)).

Obsah

Balík sestává z nového [sdělení](#), revidovaného [rozhodnutí](#), revidovaného [rámce](#) a nového [návrhu nařízení](#) de minimis pro oblast veřejných služeb.

Uvedené dokumenty pak ještě [doplňuje](#) neformální „[rámec](#) pro zajištění kvality služeb obecného zájmu v EU“ (tento rámec je odlišný od výše uvedeného revidovaného) vycházející z čl. 14 Smlouvy o fungování EU, protokolu č. 26 o službách obecného zájmu a čl. 36 Listiny základních práv EU. Jeho cílem je zdůraznit, že předseda Komise José Manuel Barroso považuje veřejné služby (údajně) za prioritu (Pro připomenutí: Barroso svůj mandát v roce 2009 obhájil jen proto, že své intenzivní angažmá ve věci veřejných služeb přislíbil socialistům v EP).

Sdělení objasňuje základní pojmy státní podpory vztahující se na veřejné služby („podpora“, „služby obecného hospodářského zájmu“, „hospodářská činnost“, „konvergence postupů při zadávání veřejných zakázek“, „absence podpory“ ap.).

Revidované rozhodnutí stanoví, že od oznamovací povinnosti vůči Komisi budou osvobozeny všechny sociální služby, a to bez ohledu na výši náhrady. Ostatní veřejné služby získají výjimku automaticky (tj. bez dalšího posuzování Komisí dle revidovaného [rámce](#); viz níže) jen za předpokladu, že výše náhrady nepřesáhne 15 mil. € ročně (dosud byl práh vyšší – 30 mil. € – a současně se uplatňovalo podle Komise [problematické](#) kritérium ročního obratu ve výši 100 mil. €).

Sociální služby „musí uspokojovat sociální potřeby jako zdravotní a dlouhodobou péči, péči o děti, zajištění přístupu na trh práce a opětovné začlenění do tohoto trhu, sociální bydlení a péči o zranitelné skupiny a jejich sociální začleňování“. Dříve se daná výjimka vztahovala pouze na nemocnice a sociální bydlení.

Pokud výše náhrady nedosáhne 500 tis. € v průběhu 3 let (s výjimkou sociálních služeb, které jsou vyčleněny en bloc), hodlá Komise na jaře 2012 na základě předloženého návrhu (v souladu s [nařízením č. 994/98](#)) přijmout, aby taková opatření (de minimis) nebyla považována za státní podporu (obecně se za státní podporu de minimis považuje dle [nařízení č. 1998/2006](#) podpora pouze ve výši 200 tis. € v průběhu 3 let, Výbor regionů požadoval zvýšení stropu až na 800 tis. €). Tím by se měla snížit zátěž pro malé a střední podniky poskytující veřejné služby.

Přísnější pravidla, vycházející z výše zmíněného rozsudku ve věci Altmark, by se naopak měla vztahovat na služby podpořené z veřejných prostředků v rámci jednoho kalendářního roku více než 15 mil. € (podle Komise v daném případě existuje vyšší riziko, že by byla narušena hospodářská soutěž v rámci jednotného trhu EU). Revidovaný rámec proto stanoví, jak mají být posuzovány vysoké náhrady poskytované poskytovatelům mimo oblast sociálních služeb. Nová pravidla zavádějí zejm. přesnější metodiku pro stanovení výše náhrady, požadavek, aby členské státy zavedly do mechanismů poskytování náhrad pobídky ke zvyšování efektivity, požadavek na plnění pravidel EU pro zadávání veřejných zakázek a na rovné zacházení s poskytovateli stejné služby při určování náhrady. Obecně také platí, že veřejné služby by měly být zadávány prostřednictvím otevřené a transparentní veřejné soutěže.

Další vývoj

Přijaté rozhodnutí vstoupí v platnost 31. 1. 2012. Členské státy by měly sladit své režimy podpory veřejným službám s revidovaným rámcem nejpozději do 31. 1. 2014 (do 31. 1. 2013 by měly poskytnout seznam režimů podpory, které s ním nejsou v souladu). Nařízení de minimis pro oblast veřejných služeb by se mělo začít uplatňovat od 31. 12. 2018 (pokud je Komise přijme ve stávající podobě).

Komise reviduje pravidla pro zadávání veřejných zakázek

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on procurement by entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors (COM(2011)895)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on public procurement (COM(2011)896)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the award of concession contracts (COM(2011)897)

Komise 20. 12. 2011 [uveřejnila](#) soubor návrhů, které by měly napomoci revidovat pravidla zadávání veřejných zakázek v EU.

Kontext

Podle Komise se veřejné zakázky podílejí na HDP EU přibližně 19%/1 500 mld. € (v Úředním věstníku EU byly v roce 2009 uveřejněny celounijní tendry za více než 420 mld. €, a to je jen zlomek všech veřejných zakázek, které jsou v EU vypisovány). I proto Komise danou otázku již dříve zařadila mezi „12 projektů pro jednotný trh roku 2012“ (více v příspěvku „Single Market Act „tlačí“ EP i Komisi

se“, [Monitoring duben 2011](#)). V lednu 2011 vznikla [zelená kniha](#) týkající se zadávání veřejných zakázek (více v příspěvku „Komise chce modernizovat způsob zadávání veřejných zakázek“, [Monitoring leden 2011](#)), EP se k ní vyjádřil nezávaznou [zprávou](#) Heide Rühleové v říjnu 2011 (více v příspěvku „EP podpořil změny v systému zadávání veřejných zakázek“, Ve zkratce..., [Monitoring říjen 2011](#)). Nové návrhy by měly pozměnit zejm. [směrnici č. 2004/17](#) a [č. 2004/18](#).

Obsah

Balík sestává z návrhů, jež mají revidovat směrnice o veřejných zakázkách, a návrhu na novou směrnici o koncesích, jež byly dosud na evropské úrovni upraveny jen částečně (podle Komise [nedostatečně](#), mj. i proto, že EU podporuje projekty PPP, které často – údajně z 60 % – nabývají charakteru koncesí, a přitom jim neposkytuje jednotný legislativní rámec).

Zadávání veřejných zakázek nad 5 mil. € (v případě prací), resp. nad 200 tis. € (v případě služeb; dřívější prahy byly srovnatelné) by se podle Komise mělo zjednodušit a „zpružnit“, zejm. pro [malé a střední podniky](#) (povinnost rozdělovat větší zakázky na části či přímé platby subdodavatelům) a/nebo místní a regionální samosprávy (mělo by např. zmizet rozlišování mezi různými druhy služeb). Samostatnou kapitolou by měly být extenzivně definované sociální služby: pokud bude vypsána veřejná zakázka do 500 tis. €, měly by se tendry řídit jen obecnými zásadami transparentnosti a rovného zacházení a další unijní pravidla týkající veřejných zakázek by se na ně vztahovat neměla. (Tím by jim mělo být prvně zajištěno výsadní postavení, s odůvodněním, že zpravidla nemají vliv ani na vnitrostátní hospodářskou soutěž.)

Mělo by se více využívat aukcí a/nebo elektronické komunikace (do 2 let od završení implementace nových norem by např. měl vzniknout „pas“ pro subjekty účastnící se tendrů), měla by se snížit administrativní zátěž, resp. požadavky na počet předkládaných dokladů a na finanční způsobilost požadovanou pro podání nabídky (pro podání nabídky by obecně měla postačovat čestná prohlášení a/nebo dokumenty, které byly předloženy v průběhu předchozích 4 let). Místní a regionální samosprávy by krom toho měly moci uveřejňovat jen seznam chystaných tendrů na kalendářní rok, ne každý tendr zvlášť. Zainteresované subjekty by měly podle Komise ročně sumárně ušetřit až 70 mld. eur.

Na druhou stranu by se ale měla (na žádost EP vyjádřenou ve zprávě Heide Rühleové) důsledněji zohledňovat sociální a environmentální kritéria, ať už jde o náklady životního cyklu nebo začlenění zranitelných a znevýhodněných osob.

V každém členském státě by nadto měl vzniknout jeden orgán (pokud již neexistuje), který bude pověřen dohledem nad zadáváním veřejných zakázek, jeho uskutečňováním a kontrolou.

Při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb by se měl změnit především čl. 30 [směrnice č. 2004/17](#) týkající se postupu pro stanovení, zda je daná činnost přímo vystavena hospodářské soutěži.

Návrh směrnice o koncesích pokrývá dohody mezi subjektem, který je zpravidla veřejný, a podnikem, který je obvykle soukromý a na který dlouhodobě přechází veškeré provozní riziko spojené s údržbou a rozvojem infrastruktur (vodovody, parkoviště, zpoplatněné pozemní komunikace ap.) a s poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (energetika, zdravotnictví, odpadové hospodářství ap.).

Koncese nad 5 mil. € by měly nově podléhat uveřejnění v Úředním věstníku EU. Zároveň by měly být zpřesněny povinnosti veřejných zadavatelů týkající se (1) volby kritérií pro výběr a zadání zakázky (např. min. 52denní lhůta pro předložení nabídek), (2) stanovení základních záruk, které je třeba dodržovat v průběhu zadávacího řízení (neměly ale být tak restriktivní jako v případě zadávání „klasických“ veřejných zakázek), a (3) rozšíření výhod [směrnice č. 2007/66](#) (resp. [směrnice č. 89/665](#) a [č. 92/13](#)) o přezkumném řízení v oblasti zadávání veřejných zakázek na všechny osoby, které mají zájem o získání koncese.

Další vývoj

Komise předpokládá, že předložené návrhy budou Radou a EP přijaty v souladu se zmíněnou iniciativou „Single Market Act“ do konce roku 2012. Implementovány by měly být nejpozději do 30. 6. 2014.

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

Rada se neshodla na dalším rozvolnění pravidel Evropského globalizačního fondu

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1927/2006 o zřízení Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (KOM(2011)336)

Rada ve dnech 1.–2. 12. 2011 [jednala](#) o prodloužení rozvolnění pravidel čerpání prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. Shody ale navzdory 4 návrhům kompromisu ze strany polského předsednictví nedosáhla.

Kontext

EGF vznikl v lednu 2007 na základě [nařízení č. 1927/2006](#) s cílem finančně napomáhat podnikatelským subjektům, jež se dostaly do existenčních obtíží v důsledku globalizace. Ročně disponuje 500 mil. €, přičemž běžně se z nich vyčerpá jen zlomek. V červnu 2009 bylo v Úředním věstníku EU proto uveřejněno [nařízení č. 546/2009](#), které podmínky pro čerpání z EGF rozvolňuje. Platnost této normy je omezena do 31. 12. 2011 (více v příspěvku „Pravidla pro čerpání z Evropského globalizačního fondu se rozvolní“, [Monitoring duben/září 2009](#)). Komise ale s ohledem na fakt, že důvody, kvůli nimž byla revize původního nařízení č. 1927/2006 provedena, údajně ještě nepominuly, v červnu 2011 navrhla, aby byla platnost nařízení č. 546/2009 prodloužena až do 31. 12. 2013 (více v příspěvku „Pravidla pro čerpání z Evropského globalizačního fondu mají zůstat rozvolněna až do konce roku 2013“, [Monitoring červen 2011](#)). Plénum EP tuto ideu již podpořilo s argumentem, že více než tři čtvrtiny žádostí o podporu z EGF (87% v roce 2010) jsou odůvodňovány dopady stávající (finanční, hospodářské, dluhové) krize (od května 2010 do července 2011 bylo podáno 62 žádostí na 275 857 280 € cílených na 52 875 pracovníků; více v příspěvku „Pravidla pro čerpání z Evropského globalizačního fondu mají zůstat rozvolněna až do konce roku 2013“, [Monitoring září 2011](#)). V říjnu 2011 byl pak předložen [návrh](#) mající upravit fungování EGF po roce 2013 (více v příspěvku „Komise chce otevřít evropský globalizační fond většímu počtu zájemců“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Obsah a sporné body

8 členských států se staví proti tomu, aby podniky byly i v letech 2012–2013 oprávněny (skrze členské státy) žádat o prostředky z EGF i v případech, že propustí jen 500 zaměstnanců (namísto 1000 uvedených v nařízení č. 1927/2006), a to nejen v důsledku globalizace, ale i v důsledku jiných okolností (typicky v důsledku současné hospodářské/dluhové krize). Odmítají také to, aby zůstala relativně vysoká spoluúčast ze strany EU (65%; nařízení č. 1927/2006 uvádí 50%) či se i nadále uplatňovala možnost využívat prostředky z EGF namísto 12 měsíců (v nařízení č. 1927/2006) po dobu dvojnásobnou.

Mezi ony státy patří Německo, Slovensko, Švédsko, ČR, Lotyšsko, Nizozemsko, Velká Británie a Dánsko. Pikantní přitom je, že všechny z EGF již někdy profitovaly. Proti jejich záměru se staví jak Komise a EP, tak i některé nové členské státy (zejm. Bulharsko a Rumunsko), které získaly možnost čerpat prostředky z EGF až relativně nedávno.

Jejich pozici podporuje např. Belgie, Řecko, Itálie, Portugalsko, Francie či Kypr.

Další vývoj

Na jednání Rady nebylo dohodnuto, jak postupovat v případě, že nové nařízení nebude schváleno do konce roku 2011.

Výsledkem tak bude s největší pravděpodobností to, že se od 1. 1. 2012 znovu (byť dočasně) uplatní původní (přísnější) norma, tedy výše zmíněné nařízení č. 1927/2006.

Příslušníci třetích zemí budou používat jednotné povolení k práci a pobytu

Návrh směrnice Rady o sjednoceném postupu vyřizování žádostí státních příslušníků třetích zemí o jediné povolení k pobytu a výkonu práce na území členského státu a o společném souboru práv pro pracovníky z třetích zemí, kteří oprávněně pobývají v členském státě (KOM(2007)638)

Plénium EP přijalo 13. 12. 2011 [usnesení](#) týkající se jednotného postupu pro podání žádosti o povolení k pobytu a o pracovní povolení.

Kontext

Návrh směrnice o jediném povolení, která by měla omezit byrokracii a zjednodušit postupy pro přistěhovatele, byla Komisí předložena v říjnu 2007. Pravidla by se měla vztahovat na občany států mimo EU, kteří si přejí žít a pracovat v členském státě nebo již legálně přebývají či pracují v EU. Legální migranti ze třetích zemí by tak měli získat jedinou procedurou povolení jak k pobytu, tak k práci, a to v celé EU.

Poslanci nicméně pozměněný návrh Komise v prosinci 2010 odmítli (více v příspěvku „EP zamítl udělování jednotných povolení pro práci a pobyt“, [Monitoring prosinec 2010](#)). Komise text ze schvalovacího procesu nestáhla, ale souhlasila s jeho postoupením zpět výboru EMPL. Ten v březnu 2011 přijal nově pozměněný text a předložil jej plénu EP, které schválilo usnesení 24. 3. 2011 (více v příspěvku „EP: Poslanci přijali změny týkající se jednotného povolení k práci a pobytu“, [Monitoring březen 2011](#)). Rada [schválila](#) v listopadu 2011 svoji pozici k textu z prvního čtení a přijetí návrhu EP bylo již formalitou.

Obsah

Nejdůležitější body směrnice:

Jednoduchý mechanismus: jeden systém pro podání žádosti buď žadatelem, nebo jeho zaměstnavatelem v EU.

Pravidla se nedotýkají pravomocí států EU rozhodnout o tom, zda chtějí či nechtějí přijmout mimoevropské pracovníky ani kolik jich (ne)chtějí přijmout.

Nová pravidla se nebudou týkat cizinců s dlouhodobým pobytem, uprchlíků a vyslaných pracovníků, sezónních pracovníků či pracovníků převedených v rámci jedné společnosti. Au-pair a námořníků plujících pod vlajkou členského státu se pravidla rovněž týkat nebudou.

Rozhodnutí o žádosti proběhne do 4 měsíců.

Záporné rozhodnutí bude oznámeno písemně (žadatelům musejí být na vyžádání dodány potřebné dokumenty a zdůvodnění).

Držitelé jednotného povolení mohou setrvat v členském státě a vykonávat zaměstnání, ke kterému je povolení určeno. Pracovníkům budou zajištěna stejná práva jako občanům členských států EU – v oblasti pracovních podmínek, ochrany zdraví a bezpečnosti při práci, svobody shromažďování, účasti v odborech, vzdělávání, uznávání diplomů a jiných certifikátů, sociálního zabezpečení, daňových výhod, přístupu ke službám a zboží vč. bydlení, přesunu důchodových práv v případě přestěhování se zpět do třetí země ap.

Další vývoj

Členské státy musejí směrnici transponovat do svých národních právních řádů do 2 let od zveřejnění v Úředním věstníku EU.

Text je prvním legislativním nástrojem, který byl v oblasti imigrace přijat podle pravidel Lisabonské smlouvy.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ENVI podporuje přísnou směrnici o energetické účinnosti

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o energetické účinnosti a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (KOM(2011)370)

Výbor ENVI 20. 12. 2011 prostřednictvím [zprávy](#) Petera Lieseho podpořil přijetí [návrhu](#) směrnice o energetické účinnosti. Výsledkem by měla být relativně přísná, preskriptivní norma mající za cíl dosáhnout do roku 2020 20% zvýšení energetické účinnosti v EU jako celku.

Kontext

Komise návrh předložila v červnu 2011 s tím, že dosavadní 9% výsledek EU v otázce zvyšování energetické účinnosti je tristní, předpokládajíc, že samotné přijetí směrnice má potenciál změnit reálný stav

v jednotlivých členských státech (více v příspěvku „Komise předložila novou směrnici o energetické účinnosti. Má být přísnější“, [Monitoring červen 2011](#)). Výsledná norma by měla být snáze vymahatelná než její „předchůdkyně“, [směrnice č. 2004/8 a č. 2006/32](#), a současně by měla být v souladu jak s obecnou strategií EU [Evropa 2020](#), tak i s novým [akčním plánem pro energetickou účinnost](#) (více v příspěvku „Komise zveřejnila akční plán pro energetickou účinnost“, [Monitoring březen 2011](#)). Spotřeba energie v EU by se měla oproti referenčnímu roku 1990 snížit o 368 Mtoe (do roku 2020, čímž by měl být naplněn dlouhodobý záměr EU snížit spotřebu energie v Unii jako celku o 20 %).

Obsah a sporné body

ENVI souhlasí se záměrem, že směrnice má „přimět členské státy k tomu, aby se ve větší míře snažily účinněji využívat energii ve všech fázích energetického řetězce – od přeměny energie až po její distribuci konečným spotřebitelům“. Řadu ustanovení návrhu ale pozměnil, resp. zpřísnil.

Veřejné orgány by např. měly být povinny snižovat spotřebu energie o 2,5 % ročně (Komise navrhovala 3 %) nejen v prostorách, které vlastní, ale i v prostorech, které si pronajímají, a to bez ohledu na jejich podlahovou plochu (na budovy s podlahovou plochou do 250 m² se měla podle Komise vztahovat výjimka). Distributoři energie a všichni prodejci energie (tj. nejen prodejci maloobchodní, jak navrhovala Komise) by měli být povinni uspořít každý rok 1,5 % objemu prodané energie zavedením opatření ke zvýšení energetické účinnosti u koncových spotřebitelů energie. Analogické opatření by se pak podle ENVI mělo vztahovat i na sektor dopravy (s čímž Komise ve svém návrhu vůbec nepočítala).

Pozice ČR

Za ČR se k návrhu již před časem vyjádřil Svaz průmyslu a dopravy, který je k němu spíše skeptický. Obává se snížení konkurenceschopnosti podniků, zvýšení transakčních nákladů a zbytečné byrokracie.

Další vývoj

V následujícím období bude návrh projednáván ve výboru ITRE.

K příslušné zprávě Claudi Turmese bylo předloženo 1 810 pozměňovacích návrhů. I tak by se o nich mělo hlasovat již 24. 1. 2012.

Přijetí návrhu je předmětem spolurozhodování Rady a EP, nová směrnice by se měla uplatnit od roku 2014.

Pokud v roce 2014 Komise sezná, že členské státy nejsou s to dosáhnout do roku 2020 ani s novou směrnicí zvýšení energetické účinnosti o 20 %, lze

[očekávat](#), že namísto stávajícího celounijního cíle budou zavedeny obligatorní cíle národní (návrh směrnice počítá zatím jen s opatřeními závazným primárně jen z hlediska procesu, ale nikoliv z hlediska věci samé).

Rada a EP: kompromis ve věci revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních ([KOM\(2008\)810](#))

Zástupci Rady a EP [dosáhli](#) 20. 12. 2011 kompromisu ve věci revize [směrnice č. 2002/96](#) o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive).

Kontext

Komise svůj návrh předložila v prosinci 2008 s cílem „napojit“ jej věcně na [směrnici č. 2002/95](#) o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (tzv. RoHS Directive), jejíž [revizi](#) předložila rovněž. Ve výsledku by měl vzniknout koherentní legislativní rámec ke snížení nebezpečných látek (mj. olova, rtuti či kadmia) v elektrických a elektronických zařízeních, resp. ke zvýšení míry jejich znovuvyužití a recyklace v případě, že daná zařízení vyjdou z užívání.

Členské státy se dlouhodobě stavěly proti propojení směrnic RoHS a WEEE, resp. byly spíše pro 2 separátní normy s různým záběrem a různými cíli (více v příspěvku „Rada má pochyby o revizi směrnic o elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring říjen 2009](#)). Výbor ENVI však již v červnu 2010 demonstroval zcela opačný postoj (více v příspěvku „ENVI: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější“, [Monitoring červen 2010](#)). Potvrdilo se to jak v listopadu 2010, kdy plénum EP přijalo svou pozici k prvnímu čtení návrhu, jež by měl revidovat směrnici RoHS (více v příspěvku „EP: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější“, [Monitoring listopad 2010](#)), tak v únoru 2011, kdy plénum EP završilo první čtení revize směrnice WEEE (více v příspěvku „EP: Odpadní elektrická a elektronická zařízení musíme sbírat a recyklovat“, [Monitoring únor 2011](#)). Rada politické dohody dosáhla až v březnu 2011 (více v příspěvku „Rada završila první čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring březen 2011](#)). Výbor ENVI přijal [zprávu](#) Karl-Heinze Florenze pro druhé čtení v říjnu 2011 (více v příspěvku „ENVI připravuje druhé čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Po dobu prvních 4 let platnosti nové směrnice bude zachován stávající „závazek“: zpracovávat 4 kg „elektrošrotu“ na osobu a rok. V následujících 3 letech by se mělo dále zpracovávat 45 % WEEE počítaných ze sumy elektrických a elektronických zařízení uvedených na trh (za tím účelem by měl vzniknout online registr aktualizovaný výrobci). Po těchto 7 letech budou mít členské státy 2 možnosti: zpracovávat 65 % WEEE počítaných ze sumy elektrických a elektronických zařízení uvedených na trh, nebo zpracovávat 85 % veškerých vygenerovaných WEEE.

S ohledem na předchozí negociace lze konstatovat, že k ústupkům byla donucena jak Rada, tak EP. Zatímco členské státy vyžadovaly maximum výjimek (např. na ČR se mělo podle původního návrhu

Komise vztahovat přechodné období až 10 let), EP naopak předpokládal co nejpřísnější normu.

Směrnice by měla být, pokud jde o kategorie výrobků, jednodušší a nejpozději po 6 letech by se měla vztahovat fakticky na všechny WEEE. Pokud jde o odpovědnost za nakládání s WEEE, břímě by měli nést nejprve výrobci (popř. jejich zástupci, pokud výrobce v daném členském státě nepůsobí), obchodníci (WEEE by mělo být možné se „zbavit“ v obchodech, což již dříve odsoudila organizace UEAPME), vývozci odpadu mimo EU, až poté spotřebitelé a jen výjimečně daňoví poplatníci.

Další vývoj

Plénum EP by mělo druhé čtení završit v průběhu ledna 2012, Rada patrně obdobně.

VE ZKRATCE...

Rada podpořila změnu nařízení o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

Rada 1. 12. 2012 [podpořila](#) technickou, ale citlivou [změnu nařízení č. 883/2004](#) a [č. 987/2009](#) o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (více v příspěvku „Od května 2010 se mění pravidla týkající se koordinace systémů sociálního zabezpečení“, [Monitoring květen 2010](#)). Změny se týkají příspěvků vyplácených OSVČ v nezaměstnanosti (příspěvky se de facto zavádějí v zemích, kde dosud neexistovaly, podmínkou k jejich výplatě je ale splnění požadavků toho kterého členského státu; srov. nový čl. 65a nařízení č. 883/2004) a postavení leteckých posádek (cabin crews), resp. definice pojmu „mateřské letiště“ (srov. nový čl. 14 nařízení č. 987/2009). S první ze změn mělo problém zejm. Dánsko, Velká Británie, ČR, Itálie, Francie, Portugalsko, Nizozemsko, Irsko a Malta, proto by se mělo do 2 let posoudit, zda nové opatření skutečně funguje, jak bylo zamýšleno. EP by měl uvedené změny v dohledné době podpořit již v prvním čtení.

Rada je pro finanční podporu zdravotnictví i v letech 2014–2020

Rada 2. 12. 2011 [souhlasila](#) s tím, aby EU [podporovala](#) sektor zdravotnictví i po dojednání nové finanční perspektivy, tedy mezi lety 2014–2020 (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020“, [Monitoring červen 2011](#)). Výtky (mj. ze strany Belgie, Slovinska, Portugalska, Finska, Švédska, Francie či Velké Británie) se týkaly jen toho, zda neměl být pro daný účel zvolen jiný nástroj (namísto nařízení opět rozhodnutí), zda by neměla Komise více podporovat rovný přístup ke zdravotní péči, popř. zda by neměla své priority (viz níže) přehodnotit, pokud jde o distribuci prostředků na tu kterou prioritu. Komise svou představu [uveřejnila](#) v listopadu 2011. Komise hodlá v rámci své omezené pravomoci do zdravotnictví alokovat 446 mil. € (o 125 mil. € než v letech 2008–2013) zejm. na rozvoj inovativních a udržitelných zdravotnických systémů (48% prostředků); zvýšení přístupu ke zdravotní péči (22%); prevenci chorob (21%); ochranu před přeshraničními zdravotními hrozbami (9%). Konkrétně by měla Komise podporovat spolupráci členských států

v oblasti vzácných onemocnění či v oblasti boje proti rakovině.

Komise se ptá: Který plánovač cest je nejlepší?

Komise 5. 12. 2011 [zahájila hlasování](#) o nejoblíbenějším elektronickém plánovači cest. Cílem je zvýšit povědomí veřejnosti o možnostech, které (některé) online plánovače cest nabízejí – na přeshraniční bázi a bez ohledu na druh dopravy. Hlasuje se o 12 Komisí předběžně vybraných projektech, a to do 13. 1. 2012. Výsledky budou známy v únoru 2012. Vítězné projekty dostanou příležitost prezentovat se na světovém kongresu ITS (Intelligent Transport Systems) ve Vídni ve dnech 22.–26. 10. 2012.

Komise chce chránit před přeshraničními zdravotními hrozbami

Komise 8. 12. 2011 [uveřejnila návrh](#) nařízení, jež by mělo v EU usnadnit řešení závažných přeshraničních zdravotních hrozeb typu pandemie chřipky H1N1 v roce 2009, mračna sopečného popela v roce 2010 a infekce vyvolané E.coli v roce 2011. Měl by se rozšířit stávající koordinační mechanismus pro přenosné nemoci (srov. [rozhodnutí č. 2119/98](#)), a to na všechny zdravotní hrozby způsobené biologickými, chemickými, environmentálními či neznámými příčinami (jaderné a radiologické hrozby pokrývá Smlouva o EURATOM), a měl by být posílen mandát Výboru pro zdravotní bezpečnost (od roku 2001 funguje na neformální bázi, proto by měl být formalizován). Krom toho by měla nová norma umožnit fakultativní společný nákup vakcín (za EU jako celek) či definovat celounijní „mimořádnou zdravotní situaci“ v zájmu rychlejší dostupnosti léčiv (pokud mimořádnou situaci nevyhlásí celosvětově Světová zdravotnická organizace). Úplný výčet změn lze nalézt v příslušné [tiskové zprávě](#).

Chorvatsko podepsalo přístupovou smlouvu

Evropská rada [potvrdila](#) závěry Rady z 5. 12. 2011 a vyjádření EP z listopadu 2011 (více v příspěvku EP schválil rozšíření EU o Chorvatsko, [Monitoring listopad 2011](#)), a zástupci členských zemí tak mohli 9. 12. 2011 podepsat smlouvu o přistoupení Chorvatska k EU. Chorvatsko se nyní bude v pozici

aktivního pozorovatele účastnit jednání Evropské rady, Rady i jejích přípravných orgánů. Evropská rada také uvítala pokrok Černé Hory, jež dosáhla uspokojivých výsledků. V souvislosti se záměrem zahájit v červnu 2012 přístupová jednání s Černou Horou vyzvala Radu, aby posoudila pokrok Černé Hory při provádění reformy v oblasti právního státu a základních práv, zejm. pak boj proti korupci a organizované trestné činnosti. Hodnocení proběhne na základě zprávy, kterou v první polovině roku 2012 předloží Komise. Pokroku dosáhlo podle Evropské rady také Srbsko. Zcela uspokojivá je úroveň spolupráce Srbska s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii. Rada o udělení statusu kandidátské země Srbsku rozhodne v únoru roku 2012, přičemž toto rozhodnutí bude podléhat potvrzení ze strany Evropské rady zasedající v březnu 2012.

Komise: Silniční vozidla jsou hlučná, musí se ztišit

Komise 9. 12. 2011 [uveřejnila návrh](#) nařízení, které by mělo ve 2 krocích zajistit snížení hluku generovaného osobními automobily, dodávkami a autobusy (v každém kroku o 2 dB; v případě nákladních vozidel nejprve o 1 dB a o 3 roky později o další 2 dB). Nařízení by se mělo začít uplatňovat 2 roky po uveřejnění v Úředním věstníku EU. Krom uvedeného by mělo modifikovat i metodologii měření hluku, aby odpovídala současným (reálným) podmínkám. S tím souvisí i požadavek na fakultativní „zhučnění“ jinak neslyšných elektromobilů (kvůli zajištění bezpečnosti silničního provozu). Naposledy byla hlučnost silničních vozidel legislativně snižována v roce 1995. Nové opatření by mělo napomoci snížit hlučnost silničních vozidel o 25 %. Nominálně se hlučnost silničních vozidel od 70. let 20. století, kdy byla přijata první relevantní opatření, snížila až o 90 %, ovšem současně se zvýšilo množství automobilů, začaly se využívat jiné pneumatiky ap., takže ve výsledku se podle Komise hlučnost silničních vozidel snížila nejvýše o 2 dB.

Klimatická konference v Durbanu dosáhla dohody

Navzdory skeptickým očekáváním, která doprovázela zahájení klimatické konference v Durbanu 28. 11. 2011 (viz příspěvek „EP v usnesení doporučil delegaci EU postup pro jednání na klimatické konferenci v Durbanu, [Monitoring listopad 2011](#)), světová média 11. 12. 2011 oznámila, že se podařilo dosáhnout dohody, která se má týkat budoucí smlouvy o ochraně klimatu. EU, kterou na konferenci reprezentovala především komisařka zabývající se problémem klimatických změn Connie Hedegaard, oficiálně [komentovala](#) výsledek summitu jako

historický průlom, je ovšem zajímavé, že skepsi k výsledkům vyjadřují i někteří zástupci z řad vědců a environmentální lobby. Jedná se jednak o kompromis, jednak teprve o dohodu o dohodě budoucí, o jejíž skutečné podobě se má ještě delší dobu jednat. Právně závazné podmínky musí být dohodnuty se zahrnutím takových členů OSN, jako je Čína, která je již v současné době největším producentem skleníkových plynů, dosud se však odmítala k jakýmkoli závazným dohodám tohoto druhu připojit. Nově se rozvíjející státy jako Čína, Indie a Brazílie argumentují tím, že „historickou“ odpovědnost za současný stav klimatu mají země vyspělého světa. S dokončením jednání o podobě nového právního rámce se navíc počítá až okolo roku 2015, funkční nemá být dříve než v roce 2020. Prozatím není ani jasné, jak má být financován podpůrný fond, s jehož pomocí by měly „bohatší“ členské státy podporovat ty chudé v uspokojování příslušných závazků. Zástupci států OSN se v rámci konference dohodli pouze na tom, že má fond vzniknout, nikoli však na příslušných parametrech. Do doby, než vstoupí v platnost nová smlouva, má být prodloužena platnost stávajícího Kjótského protokolu, zde je ovšem třeba připomenout, že svůj podpis pod tímto protokolem již stáhli i jeho někdejší důležití signatáři, jako je Rusko, Kanada či Japonsko. EU tak zůstává jedním z mála aktérů, kteří zůstávají jeho signatáři.

Komise chce usnadnit přístup k veřejným datům

Komise 12. 12. 2011 [uveřejnila](#) návrh, jehož cílem má být snazší přístup k datům získaným „četnými veřejnými orgány a útvary“. Komise „své“ údaje poskytne veřejnosti v roce 2012 (na základě [rozhodnutí č. 2006/291](#)) prostřednictvím nového bezplatného datového portálu a analogické aktivity členských států v letech 2011–2013 podpoří částkou 100 mil. €. Nová norma, revidující [směrnici č. 2003/98](#), má především vytvořit stejné podmínky pro otevřený přístup k veřejným datům po celé EU. „Tyto akce staví EU do postavení světové avantgardy, pokud jde o opakované využití informací veřejného sektoru,“ tvrdí se doslova v [tiskové zprávě](#). K veřejným informacím (např. statistická a meteorologická data, data z projektů financovaných z veřejných prostředků ap.) by měl mít opakovaný a až na výjimky bezplatný přístup jak veřejný, tak soukromý sektor, používat by je mělo být možné i ke komerčním účelům, pakliže se na ně nevztahuje právo na ochranu duševního vlastnictví (z tohoto důvodu by mimo normu měly zůstat např. výstupy vzdělávacích a kulturních institucí, na muzea, knihovny a archivy by se ale vztahovat měla). Podmínkou je, aby veřejné informace byly „v běžně používaných a strojově čitelných

formátech“, na což se (krom jiného) zaměří nový „regulační dohled“. Nic z toho ale automaticky neznamená, že by členské státy nebo Komise měli uveřejňovat více informací (to by mohlo být předmětem [dlouho projednávané](#) revize [nařízení č. 1049/2001](#)); již zveřejněné informace by měly být pouze snáze dostupné. Komise ambiciózně [tvrdí](#), že nová norma, jež by měla vstoupit v platnost v roce 2013 s implementační lhůtou 18 měsíců, posílí ekonomiku EU každý rok o 40 mld. €.

Chystá se zelená kniha týkající se doručování balíků

Komise v roce 2012 patrně uveřejní zelenou knihu týkající se doručování balíků. 12. 12. 2012 to řekl komisař Michel Barnier. Svým krokem fakticky hodlá podpořit nakupování na internetu. Po právní stránce by mohly doznat změn směrnice mající do roku 2013 liberalizovat trh s poštovními službami ([č. 97/67](#), [č. 2002/39](#) a [č. 2008/6](#)). Předmětem zelené knihy by mohla být např. otázka sblížení cen za doručování balíků ve vnitrostátním a přeshraničním styku či povinnost zavést minimální standardy pro doručování balíků (zejm. dostupnost služby).

„Šestibalík“ vstoupil v platnost

13. 12. 2011 [vstoupil v platnost](#) „šestibalík“ (six pack), 6 textů, jež mají revidovat a zpřísnit Pakt stability a růstu a výrazně kvalitativně pozměnit dosavadní měnovou integraci v EU (v eurozóně; více v příspěvku „EP a Rada dosáhly kompromisu stran rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring září 2011](#)).

Informace o lécích na předpis nejspíše zase jinak

Komise začátkem roku 2012 předloží již druhou verzi revidovaných návrhů týkajících se informací, které mohou výrobci poskytovat veřejnosti o lécích na předpis. První revizi předložila v říjnu 2011 (více v příspěvku „Komise zrevidovala své návrhy týkající se léků na předpis“, [Monitoring říjen 2011](#)), ale údajně nikoli v takové podobě, aby návrhy byly s to podpořit členské státy v Radě.

I EP je pro ovocné džusy pouze bez přidaného cukru

Plénium EP 14. 12. 2012 podobně jako Coreper v listopadu 2011 [podpořilo](#) poměrem 585:33:1 [návrh](#) směrnice, která má zvýšit kvalitu (značení) ovocných džusů prodávaných v EU: nadále by mělo být zakázáno do nich přidávat byť jen umělé sladidlo (což se netýká tzv. nektarů). Formálně by se měla změnit [směrnice č. 2001/112](#). Legislativa by měla (1) rozlišovat mezi ovocnými džusy a ovoc-

nými džusy z koncentrátu, (2) vyjasnit ustanovení týkající se povolených aromat, (3) zařadit rajčata na seznam plodů, z nichž je možné připravovat ovocné džusy (ač běžně se rajčata řadí mezi zeleninu), a (4) přispět k lepší informovanosti spotřebitelů jasnějším označením džusů připravených z více druhů ovoce. Poté, co nařízení přijme i Rada, měly by mít členské státy 18 měsíců na jeho zavedení. Produkty, které jej nebudou plnit, by mělo být možné doprodat během 3 let od vstupu nařízení v platnost.

EP: Čisticí prostředky pro domácnosti už jen bez fosfátů

Plénium EP 14. 12. 2011 podobně jako Coreper v listopadu 2011 [podpořilo](#) poměrem 631:18:4 revizi [nařízení č. 648/2004](#) o detergentech, tedy „látkách nebo přípravcích obsahujících mýdla nebo jiné povrchově aktivní látky určené pro práci a čisticí procesy“. Podporu získalo zejm. další omezení používání fosfátů, což Komise ve svém [původním návrhu](#) nepředpokládala. Počínaje 30. 6. 2013 by standardní dávka pracího prášku neměla obsahovat více než 0,5 g fosfátů, počínaje rokem 2017 by se mělo snížit také množství fosfátu v prostředcích do myček na nádobí – na 0,3 g/dávka (srov. Příloha VII, Sekce B návrhu). Nová norma by se měla týkat výhradně detergentů používaných v domácnostech.

Komise navrhuje, jak řešit problémy v oblasti dědické daně

Komise 15. 12. 2011 [uveřejnila sdělení](#) a [doporučení](#) cílící na řešení problémů v oblasti dědické daně, primárně v případě dědictví ze zahraničí (290–360 tis. případů ročně). Prvním a hlavním problémem je podle Komise dvojí nebo dokonce několikanásobné zdanění (pokud si více než jeden členský stát činí nárok na zdanění stejného dědictví). Komise nicméně zatím [nenavrhuje](#) harmonizaci předpisů členských států, pouze doporučuje „širší a pružnější uplatňování vnitrostátních opatření k odstranění dvojího zdanění“. Druhým problémem, jež Komise identifikovala, je diskriminace: některé členské státy uplatňují vyšší daňovou sazbu, pokud se majetek, zůstavitel anebo dědic nacházejí mimo jejich území. Jelikož takový postup odporuje právu EU (a řadě rozsudků Soudního dvora EU od roku 2003), vyzvala Komise členské státy ke zjednání nápravy. Pokud členské státy na uvedené požadavky adekvátně nezareagují, zváží Komise do 3 let předložení legislativních návrhů.

EP podporuje závazné cíle v dopravě do roku 2020

Plénium EP 15. 12. 2011 [přijalo](#) poměrem 523:64:37 nelegislativní [zprávu](#) Mathieua Grosche týkající

se zelené knihy Komise Doprava 2050 (více v příspěvku „Komise představila ambiciózní bílou knihu „Doprava 2050“, [Monitoring březen 2011](#)). Podle EP by měla být doplněna o závazné cíle realizované do roku 2020. EP požaduje, aby byl do roku 2020 snížen počet smrtelných dopravních nehod o 50% (oproti roku 2010), emise CO₂ ze silniční dopravy o 20%, veškeré emise z lodní dopravy o 30%, emise CO₂ z letecké dopravy o 20% a hluk a spotřeba energie železniční dopravy o 20% (vše oproti roku 1990; Komise pouze požaduje snížení emisí CO₂ o 60% do roku 2050). Zvýšit by se naopak měl (rovněž do roku 2020) počet bezpečných parkovišť na silnicích sítě TEN-T (o 40%) a počet multimodálních platforem propojujících lodní a železniční dopravu (o 20%). Nadto by Komise měla do roku 2014 uveřejnit návrh na internalizaci externích nákladů souvisejících se znečištěním životního prostředí, hlukem a zácpami pro všechny druhy dopravy, a to tak, aby vznikl fond, z něž by byly členské státy EU povinny podporovat „udržitelnou“ dopravu. Také by se měla zvýšit podpora chodců a cyklistů: do roku 2013 by měla Komise předložit příslušné (legislativní) návrhy, aby se počet chodců, cyklistů a cestujících veřejnou dopravou zvýšil o 100%. Měla by tomu údajně napomoci i „charta práv cestujících“, jež by měla vzniknout již v roce 2012. Ideální by podle EP bylo, pokud by dálkové cyklistické tratě (EuroVelo) byly začleněny do TEN-T.

Lichtenštejsko se stalo 26. členem Schengenu

Lichtenštejsko 19. 12. 2011 vstoupilo do schengenské zóny, a na hranicích mezi Lichtenštejnskem a dalšími členskými státy Schengenu přestaly platit hraniční a pasové kontroly. [Oznámila](#) to 19. 12. 2011 Komise. Asociační dohodu o přidružení k Schengenské smlouvě Lichtenštejsko, které je od roku 1995 také členem Evropského hospodářského prostoru, podepsalo v únoru 2008. O zrušení hraničních kontrol na hraničních s Lichtenštejnskem rozhodla Rada 13. 12. 2011 po konzultaci EP a poté, co proběhla evaluace způsobilosti Lichtenštejska stát se součástí systému SIS. Po vstupu Lichtenštejska má tedy schengenská zóna 26 členských zemí, z členů EU prozatím nejsou do Schengenu plně začleněny Bulharsko, Rumunsko a Kypr. Zájem o vstup do Schengenu dlouhodobě nejvíce Velká Británie a Irsko, naopak ze zemí, které nejsou členy EU, se do Schengenu postupně asociovaly Norsko, Island a Švýcarsko. Budoucnost Schengenu byla hojně diskutovaným tématem v průběhu roku 2011, kdy pod vlivem událostí tzv. arabského jara začala EU zejména v oblasti Středomoří čelit nebyvalému náporu uprchlíků. Některé členské státy vyzývaly k revizi pravidel

Schengenu, která umožňují dočasné obnovení hraničních kontrol za mimořádných podmínek. Dánsko dokonce tyto kontroly pod vlivem událostí dočasně obnovilo a stalo se terčem kritiky EK (více v příspěvku „Budoucnost „Schengenu“ jako důležité téma debaty na úrovni EU“, [Monitoring květen 2011](#)).

Komise: Vymáhání práv cestujících se musí zlepšit

Komise 19. 12. 2011 otevřela [veřejnou konzultaci](#) týkající se práv cestujících a jejich vymáhání. V řadě případů [konstatovala](#) nedostatky, zejm. pak v letecké dopravě (jak je to s odpovědností zainteresovaných stran v případě zrušení letu či ztráty zavazadel? kdo vyplácí kompenzace? ap.). Výbor TRAN Komisi fakticky podpořil přijetím nelegislativní (a proto meritorně velmi extenzivní) [zprávy](#) Keitha Taylora. Veřejná konzultace potrvá do 11. 3. 2012. Práva cestujících jsou v současnosti ošetřena 4 nařízeními ([č. 261/2004](#), [č. 1371/2007](#), [č. 1177/2010](#) a [č. 181/2011](#)), poslední 2 se začnou uplatňovat v březnu 2012, resp. 2013. V roce 2012 mají podle Komise vzniknout pokyny týkající se práv cestujících se sníženou mobilitou v letecké dopravě, v letech 2013–2015 pak postupně analogické pokyny pro železniční, lodní a silniční dopravu.

JURI je pro vznik systému kolektivního odškodnění

Výbor JURI 20. 12. 2011 jednomyslně podpořil [zprávu](#) Klaus-Heinera Lehneho stavící se za vznik systému kolektivního odškodnění v EU – primárně, ale nikoliv výlučně spotřebitelů a s pojistkami, které zajistí, že jej nebude zneužíváno (jak tvrdí zpravodaj) jako např. v USA. Zpráva vznikla z vlastní iniciativy EP k podpoře Komise, která daný záměr začlenila do svého [pracovního programu na rok 2012](#). Komise by podle JURI měla předložit zevrubné hodnocení dopadu objasňující, proč je unijní legislativy třeba. V současnosti existují systémy kolektivního odškodnění jen v 15 členských státech EU.

Levnější přeshraniční platby nejspíše od 1. 2. 2014

Zástupci EP a Rady 20. 12. 2011 definitivně [dospěli](#) ke [kompromisu](#) ve věci stanovení lhůty, po jejímž uplynutí (1. 2. 2014) by mělo být v eurozóně možné bezhotovostně nakládat s úvěrovými i debetními prostředky v rámci systému SEPA, tedy obdobně (levně) jako při vnitrostátním bankovním styku (států nespádajících do eurozóny by se mělo dané opatření začít týkat o 2 roky později). Úspory, z nichž by měli profitovat spotřebitelé i business, by měly [údj-ně](#) dosáhnout 123 mld. € během 6 let. Kompromis revidující nařízení o SEPA ([č. 924/2009](#)) musí ještě

potvrdit EP (v podobě [zprávy](#) Sari Essayah, patrně v únoru 2012) a Rada.

Začlenění aerolinek do systému obchodování s emisními povolenkami už od ledna 2012

Soudní dvůr EU 21. 12. 2011 [rozhodl](#), že začlenění všech aerolinek využívajících vzdušného prostoru a letišť EU do systému obchodování s emisními povolenkami (dle [směrnice č. 2008/101](#)) je navzdory názoru amerických aerolinek (ATA), které se v dané věci ([C-366/10](#)) za podpory AEA, IATA, ICAO, ale i vlád USA, Číny, Brazílie, Indie, Japonska, Ruska či Jižní Koreje obrátily v červenci 2010 na britské soudy, legální, tedy v souladu s mezinárodním právem (včetně Chicagské konvence, na niž se ATA odvolávala). Aerolinky se mají podřídit novým pravidlům, která by měla podle posledních propočtů údajně zvýšit cenu letenek o 2–12 €, od 1. 1. 2012 (více

v příspěvku „Komise určila, jak leteckým společnostem přidělovat emisní povolenky“, [Monitoring září 2011](#)), americká Sněmovna reprezentantů ale v říjnu 2011 americkým aerolinkám preventivně [zakázala](#), aby se k unijnímu systému obchodování s emisními povolenkami připojily. Proto lze ze strany EU i USA očekávat další právní kroky.

Komise dala vzniknout síti eHealth

Komise 22. 12. 2011 [přijala](#) rozhodnutí ustavující fakultativní interoperabilní síť eHealth, tedy síť zainteresovaných aktérů z členských států EU využívající ve zdravotnictví informačních a komunikačních technologií. Vznik sítě předjímal již čl. 14 [směrnice č. 2011/24](#) o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči. Síť by měla krom jiného definovat minimální standardy týkající se výměny informací o pacientech, relevantních výzkumech ap.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 12.–15. 12. 2011

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Birgity Sippel týkající se práva na informace v trestním řízení (A7-0408/2011)	663	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	24	-	17	-
Zpráva Paola De Castra týkající se finančního řízení pro některé členské státy, jejichž finanční stabilita je postížena či ohrožena závažnými obtížemi (A7-0405/2011)	622	Kožušník, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	60	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Ouzký, Strejček	17	-
Zpráva Gabriele Albertini týkající se nástroje představní pomoci (A7-0397/2011)	549	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Zahradil	34	-	12	-
Zpráva Billa Newtona Dunna týkající se používání fosforečnanů a jiných sloučenin fosforu v domácích pracích prostředcích (A7-0246/2011)	631	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Vlasák, Tošenovský, Zahradil	18	-	4	-
Zpráva Krzysztofa Liseka týkající se dopadu finanční krize na odvětví obrany (A7-0428/2011)	501	Cabrnoch	170	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Vlasák, Tošenovský, Zahradil	26	-
Zpráva Michaela Cashmana týkající se přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (A7-0426/2011)	394	Cabrnoch, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Vlasák, Tošenovský, Zahradil	197	-	35	-
Zpráva Mathieu Grosche týkající se Jednotného evropského dopravního prostoru (A7-0425/2011)	523	Kožušník	64	Tošenovský	37	Fajmon, Ouzký, Strejček, Vlasák, Zahradil
Zpráva Karimy Delli týkající se bezpečnosti a zdraví při práci (A7-0409/2011)	371	-	47	Cabrnoch, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	15	-

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA LEDEN 2012

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
2	3	4	5	6
9	10	11	12	13
		Rada COREPER II COREPER I	Rada COREPER II	Rada COREPER I
EP AFCO, ECON, IMCO			EP AFET, CONT, ITRE, LIBE, PETI	
16	17	18	19	20
			Rada COREPER II COREPER I	Rada COREPER I
EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
23	24	25	26	27
Rada AGRICULTURE AND FISHERIES Eurogroup	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES ECOFIN	Rada COREPER II COREPER I	Rada COREPER II	Rada COREPER I
EP AFET, AGRI, CONT, CULT, ECON, ENVI, ITRE, LIBE, PETI, TRAN	EP AFET, AGRI, CONT, CULT, DEVE, ECON, ENVI, IMCO, ITRE, PECH, TRAN	EP AFCO, BUDG, DEVE, DROI, EMPL, ENVI, FEMM, IMCO, INTA, ITRE, JURI, LIBE, PECH, REGI, SEDE, TRAN	EP AFCO, BUDG, CONT, EMPL, FEMM, INTA, JURI, LIBE, PECH, REGI	
30	31			
Rada GAC FAC	Rada GAC			
EP ENVI	EP AFET, ENVI			

SEZNAM ZKRATEK

ABS	Antilock Brake System (protiblokovací systém brzd)
ACCA	Association of Chartered Certified Accountants (Asociace certifikovaných účetních)
ACI Europe	Airports Council International Europe (Mezinárodní rada letišť Evropa)
AEA	Association of European Airlines (Asociace evropských aerolinií)
AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
ALDE	Group of the Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
ATA	Air Transport Association of America (Americká asociace leteckých dopravců)
BEREC	Body of European Regulators of Electronic Communications (Evropský úřad pro trh elektronických komunikací)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CCBE	Council of the Bars and Law Societies of Europe (Rada evropských advokátních komor)
CO ₂	oxid uhličitý
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
Coreper	Comité des Représentants Permanents (Výbor stálých zástupců)
COSME	Programme for the Competitiveness of enterprises and SMEs (Program pro konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky)
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EBA	European Banking Authority (Evropský úřad pro bankovníctví)
ECB	European Central Bank (Evropská centrální banka)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský nástroj finanční stability)
EFSM	European Financial Stabilization Mechanism (Evropský mechanismus finanční stabilizace)
EGF	European Globalisation Adjustment Fund (Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
EMPL	Employment and Social Affairs Committee (Výbor EP pro zaměstnanost a sociální věci)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPO	European Patent Office (Evropský patentový úřad)
EPP	European Peoples Party (Evropská strana lidová)
ER	Evropská rada
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ETF	European Transport Workers' Federation (Evropská federace pracovníků v dopravě)
EU	Evropská unie
EURATOM	European Atomic Energy Community (Evropské společenství pro atomovou energii)

FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FEMA	Federation of European Motorcyclists' Associations (Federace evropských sdružení motocyklistů)
FEMM	Women's Rights and Gender Equality Committee (Výbor EP pro práva žen a rovnost pohlaví)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
HDP	hrubý domácí produkt
IACA	International Air Carrier Association (Mezinárodní asociace leteckých dopravců)
IATA	International Air Transport Association (Mezinárodní asociace leteckých dopravců)
ICAO	International Civil Aviation Organization (Mezinárodní organizace pro civilní letectví)
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů)
IMI	Internal market information system (systém pro výměnu informací o vnitřním trhu)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
ITS	Intelligent Transport Systems (inteligentní dopravní systémy)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
JKM	jednotné kontaktní místo
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
LIBE	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs (Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MB	megabyte
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive (směrnice o trzích finančních nástrojů)
MMF	Mezinárodní měnový fond
Mtoe	Million Tons of Oil Equivalent (milion tun ropného ekvivalentu)
OSN	Organizace spojených národů
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZE	obnovitelné zdroje energie
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
PPP	Public-Private Partnership (partnerství soukromého a veřejného sektoru)
REGI	Regional Development Committee (Výbor EP pro regionální rozvoj)
RF	Ruská federace
RoHS	Restriction of Hazardous Substances (omezení nebezpečných látek)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SEPA	Single Euro Payments Area (jednotná oblast pro platby v eurech)
SIM	subscriber identity module (modul předplatitelovy identity)
SIS	Schengen Information System (schengenský informační systém)
SMS	Short Message Service (služba krátkých textových zpráv)
SURE	Policy Challenges Committee (Výbor EP pro politické výzvy)
SZBP	společná zahraniční a bezpečnostní politika
TEN-T	Trans-European Transport Network (transevropská dopravní síť)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UEAMPE	European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
WEEE	Waste Electrical and Electronic Equipment (odpadní elektrická a elektronická zařízení)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

acquis Společenství

Společná práva a závazky všech členských států v rámci EU. Acquis sestává mj. z obsahu, principů a politických cílů smluv, legislativy přijaté při jejich aplikaci, z deklarací a rezolucí EU nebo mezinárodních smluv, jež EU uzavřela (popř. smluv uzavřených mezi členskými státy EU v oblasti jejich aktivit).

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

biometrické údaje

Digitální otisky prstů a digitální fotografie.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

Energetická charta

Dokument nazvaný „Evropská energetická charta“ byl podepsán a vyhlášen 17. 12. 1991 v Haagu na konferenci 50 evropských zemí a nově samostatných států na území bývalého Sovětského svazu. Určuje rámcová východiska pro evropskou spolupráci v oblasti energetiky (zajištění zásobování energiemi, vybudování celoevropského energetického trhu šetrného k životnímu prostředí). Rusko nepodepsalo tranzitní protokol k tomuto dokumentu a neratifikovalo Smlouvu k Energetické chartě. Naopak v roce 2009 dekretem premiéra její provizorní uplatňování vypovědělo a navrhlo její nahrazení novým dokumentem věnovaným globální energetické bezpečnosti.

evropská politika sousedství

Těž evropská sousedská politika. Program prohlubování vztahů mezi EU a třetími státy ležícími v jejím sousedství oficiálně představený v květnu 2004. Zahrnuje státy, jež byly v rámci tzv. Barcelonského procesu součástí partnerství mezi EU a státy Středomoří, tj. státy severní Afriky (Alžírsko, Egypt, Maroko, Tunisko a nově také Libye) a Blízkého východu (Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina a Sýrie), a státy postsovětského prostoru (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

Kjótský protokol

Protokol k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o klimatických změnách dojednaný v japonském Kjótu v prosinci 1997. Průmyslové země se v něm zavázaly prostřednictvím stanovení kvantitativních redukčních emisních cílů ke snížení emisí skleníkových plynů.

kohezní politika

Politika snižování rozdílů mezi regiony, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

KOM dokument

Návrh právní normy nebo jiné sdělení či zpráva Komise Radě a/nebo jiné instituci EU (viz také „Komise“ a „Rada“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

komunitarizace

Proces odstraňování prvků mezivládní spolupráce ve prospěch prvků nadnárodních. V legislativním procesu se týká např. rozšiřování legislativního monopolu Komise, spolurozhodovací procedury či odstraňování jednomyslného hlasování v Radě (viz také „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

konzultace

Též konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

kvalifikovaná většina

Pojem známý především z hlasování v Radě. Pro přijetí konkrétního opatření je nezbytné získat nadpoloviční většinu členů (Rady nebo jiného orgánu) a přibližně 70 % vážených hlasů (přibližně proto, že např. při rozšiřování EU o nové členské státy dochází k jejich „převažování“). Nově se prosazujícím a prozatím „doplňkovým“ kritériem je populace, resp. to, zda kvalifikovaná většina popsaných parametrů reprezentuje také určité procento populace EU (Smlouva z Nice uvádí 62%) (viz také „Rada“).

Listina základních práv EU

Dokument vypracovaný na návrh Evropské rady v Kolíně nad Rýnem z června 1999 tzv. Konventem, působícím v době od 17. 12. 1999 do 2. 10. 2000. Listina čítá 50 článků rozdělených do 7 kapitol a má být katalogem základních práv občanů EU. Přijala ji Evropská rada na summitu v Nice 7. 12. 2000. V té době nebylo rozhodnuto o závaznosti obsahu Listiny ani o jejím napojení na stávající primární právo. V tomto směru se stala průlomem až Smlouva zakládající Ústavu pro Evropu, která Chartu obsahovala přímo ve svém textu, a následně Lisabonská smlouva, která text Charty sice neobsahuje, považuje jej však za právně závazný stejně jako příslušné texty primárního práva. Ratifikace Lisabonské smlouvy tedy de iure znamená i ratifikaci Charty (viz také „primární právo“ a „Rada“).

maastrichtská (konvergenční) kritéria

Požadavky na hospodářskou konvergenci států usilujících o přijetí společné měny. Byly formulovány v rámci (maastrichtské) Smlouvy o EU. Cílem je ošetření hospodářských ukazatelů ve 4 hlavních oblastech: cenová stabilita; stav veřejných financí včetně udržování přiměřené míry rozpočtového deficitu veřejného sektoru; vývoj úrokové míry; udržování měny v povoleném flukтуаčním pásmu mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému bez devalvace vůči jiným měnám po dobu minimálně 2 let (viz také „Pakt stability a růstu“).

Maastrichtská smlouva

Smlouva o EU podepsaná 7. 2. 1992 v Maastrichtu. V platnost vstoupila 1. 11. 1993. Založila EU a vytvořila pilířovou strukturu složenou z prvního (komunitárního) pilíře, zahrnujícího Evropské společenství, a dvou mezivládních pilířů, Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) a spolupráce členských států v oblasti justice a vnitra (viz také „primární právo“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

posílená spolupráce

Nástroj EU zakotvený v čl. 326–334 Smlouvy o fungování EU. Od přijetí Amsterodamské smlouvy umožňuje, aby se některé členské státy EU (minimálně však třetina z nich, v současnosti 9) mohly v určité oblasti integrovat nad rámec integrace dosažené EU jako celkem. Posílená spolupráce musí být otevřená všem členským státům, nesmí narušovat vnitřní trh EU, hospodářskou, sociální a územní soudržnost ap. Rada o jejím zahájení zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou, souhlasit musí i Evropský parlament (viz také „Amsterodamská smlouva“, „Evropský parlament“, „kvalifikovaná většina“, „Rada“, „Smlouva o fungování EU“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednotnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

princip subsidiarity

Princip mající zajistit, že opatření jsou přijímána co nejbližší občanům (na nejnižším stupni správy, jenž umožňuje jejich realizaci nebo výkon). Do primárního práva byl včleněn Smlouvou o Evropské unii.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

Schengenské dohody

Souhrnné označení pro dva smluvní dokumenty: Schengenskou dohodu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích z roku 1985 a Schengenskou prováděcí úmluvu z roku 1990.

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Těž Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

systém obchodování s emisními povolenkami

Administrativní přístup k omezení emisí škodlivých a/nebo skleníkových plynů. Je založen na „zastropování“ emisí jednotlivých účastníků systému (zejm. podniků). Ty, které svou kvótu nevyčerpají (tj. vypustí menší objem emisí), mohou své „povolenky“ prodat těm, které ji naopak přečerpají.

unbundling

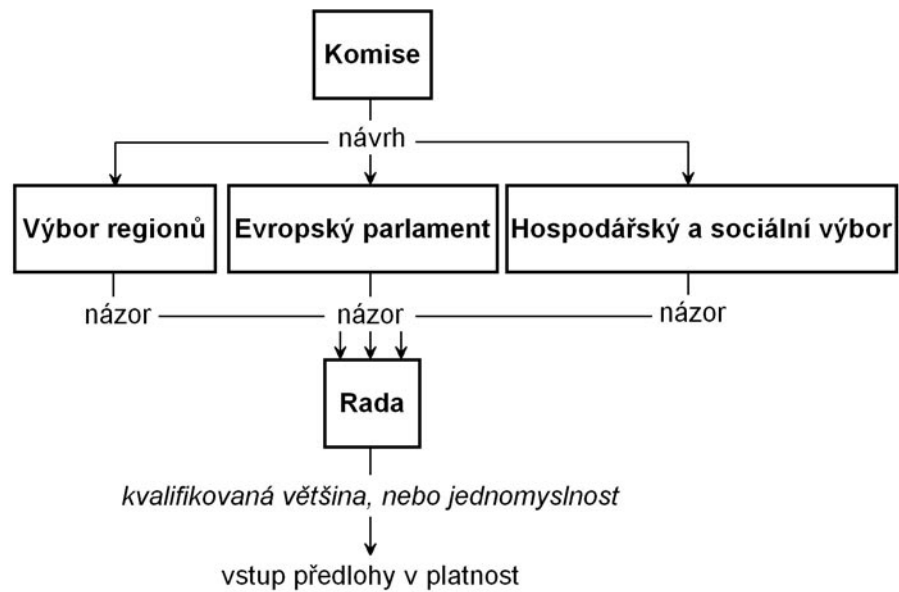
Termín, jež lze přeložit jako „rozdělení“. V souvislosti s liberalizací energetických trhů je často používán pojem „vlastnický unbundling“ či „právní unbundling“, jenž označuje právní oddělení produkce od distribuce a obchodu s energetickými zdroji.

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jenž má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

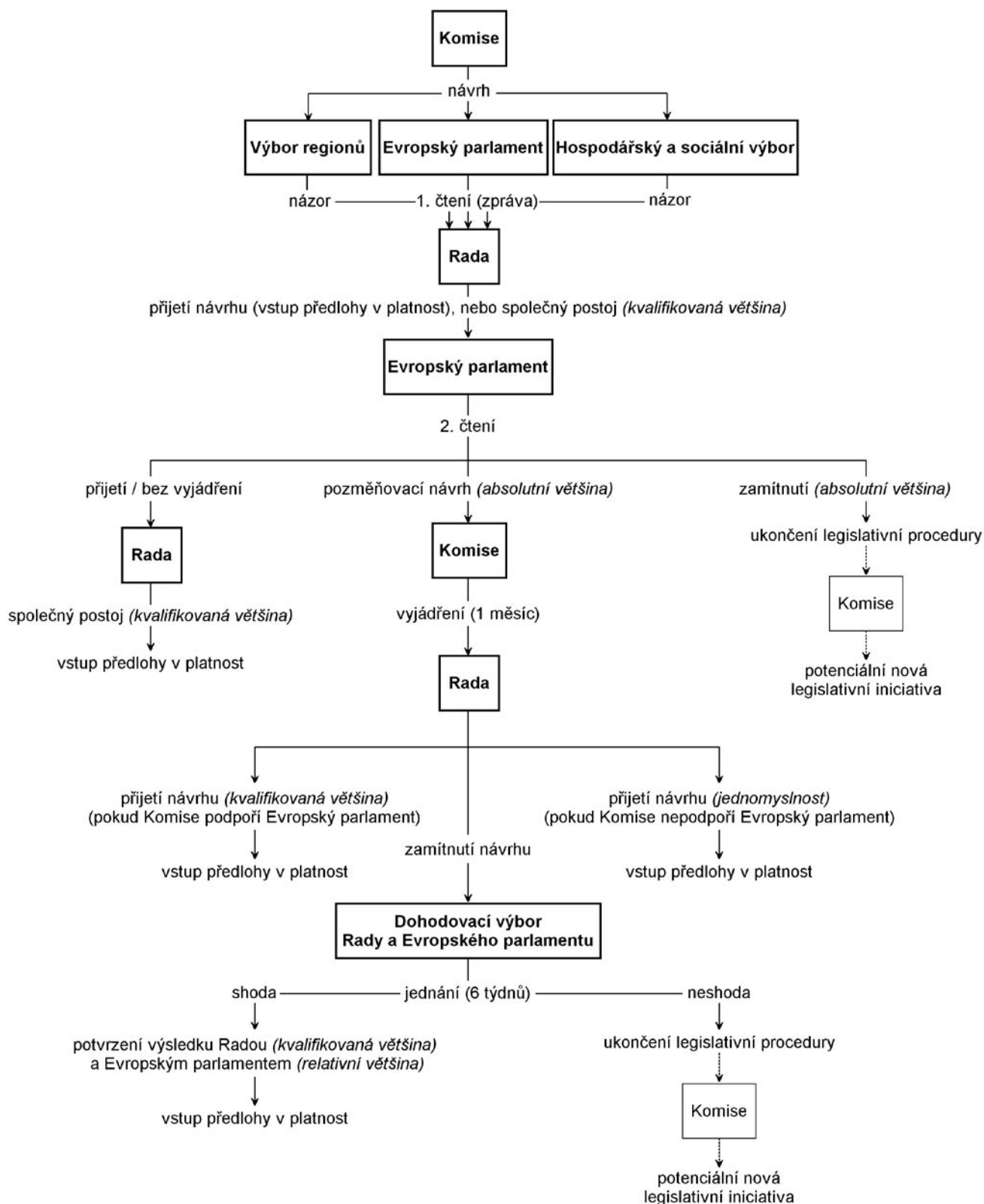
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.